

отдѣли: на Лозаро-Винарскитѣ коопер. и Бюлетина на Лозаро-Овощ. Информ. Бюро — Плѣвень
 Bund der Bulgariſchen Weinbaugenossenschaften. Bulletin des Wein-u. Obst-informations-Buro — Pleven, Bulgarien.

уредн. Г. К. Червенковъ. Ред. комитетъ: Ст. Икономовъ, Н. Мжнковъ, В. Чакъровъ и В. Стрибърни.

ПЪРЖАНИЕ: 1) Последно предупреждение къмъ абонатитѣ; 2) По правилниците за виното и спиртнитѣ питиета — Н. Мжнковъ; 3) Трѣбва ли да се застраховатъ лозата противъ градушката? — И. И. Хранковъ; 4) Задължителни ли трѣбва да бъдатъ осигуровкитѣ и пр. — Г. Симеоновъ; 5) Повързване на дългитѣ плодни прѣчки — К. Ивановъ; 6) Една телена струкция, която заслужава внимание — Вл. Стояновъ; 7) Интересни сведения и данни и пр. — И. И. Хранковъ; 8) Облагдане и преоблагородяване на възрастни овощни дървета — В. В. Стрибърни; 9) Извлѣчение — П. Антоновъ; 10) Креда за лозарството и винарството — Ив. П. Бързаковъ; 11) Свободна трибуна; 12) Съюзни и дружествени; 12) Кооперативни; 12) Бюлетинъ на Лозаро-овощ. Информационно бюро — Плѣвень и 12) Хроника.

Последно предупреждение къмъ абонатитѣ.

За улеснение на абонатитѣ и редакцията изпращае квитанции за тазгодишенъ абонаментъ чрезъ пощата до всички неиздѣлжили абонамента си.

Умоляватъ се абонатитѣ сами да изискатъ отъ пощенския раздавачъ квитанцията си и я изплатятъ.

Отлагане изплащанieto ще се смѣта за отказъ. Общата криза не е извинение, съзнателния и съвѣстенъ лозаръ да не заплаща навреме скромния абонаментъ отъ лева. Въ това тежко време трѣбва най-енергично да се бори и просвѣщава лозаря подобрене положението и защита на интереситѣ си. А организирана борба просвѣта съ резултати може да се води само чрезъ Бълг. лозарски съюзъ и ана му сп. „Лозарски Прегледъ“.

Редакцията прави усилия да подобри списанието, като обгърне всички нужди лозаря и винаря и бжде въренъ изразителъ на тежненията, стремежитѣ и интереситѣ му. Но лозаря трѣбва поне навреме да заплаща скромния абонаментъ отъ 60 лева годишно. Най-сетне, въпрѣки всичко, който не желае да го получава и заплати квитанцията, нека ни повърне изпратенитѣ книжки.

Тия, които не изплатятъ квитанцията или изпратятъ сумата 60 лв. направо въ редакцията, не ще имъ се изпраща по-нататъкъ списанието.

Лозари, подкрепете „Лозарски Прегледъ“ — вашия просвѣтителъ и защитникъ!

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Лозари! ГРОЗДОВИЯ МОЛЕЦЪ

най-сигурно се унищожава само съ испытаното средство

„НОСПРАЗЕНЪ“

съ което едновременно се води борба и противъ

ПЕРОНОСПОРАТА.

Носпразенъ е особено ефикасенъ за десертнитъ грозда; той ускорява растежа на лѣтораслитъ, освежава листата, не изгаря ржцетъ и дрехитъ на лозаря и не се **отайва**, както парижката зеленина.

НОСПРАЗЕНЪ увеличава захарността на гроздето.

НОСПРАЗЕНЪ е одобренъ и препоръчанъ отъ Министерството на земледѣлието.

ПРОДАВА се въ всички агрономни и земледѣлски бюра, кооперации, синдикати и отъ

БРАТЯ СЕМО — СОФИЯ, ул. Търговска — Дринъ 1.

Генерални представители за България на „Байеръ-Майстеръ-Луциусъ“ — отдѣлъ „Растителна Защита“ И. Г. Фарбениндустри А. Г. Леверкузенъ на Рейнъ — Германия.

Искайте бесплатно сведения, упжтвания и брошури.

Лозари!

Само комбинираниитъ разтвори могатъ да предпазятъ лозята и овощнитъ градини едновременно отъ гжбни болести и вредителни насѣкоми. Затова въ всѣки разтворъ обезателно трѣбва да има

Синь камъкъ

Сулфаролъ

Арзола

или да се употреби вмѣсто тѣхъ фабрично комбинирания

ТУТОКИЛЪ

всички испитани и препоръчани отъ М. З. Д. И.

За проданъ въ Българското Земледѣлско Д-во, районни кооперативни съюзи, агрономни бюра, кооперации, аптеки, дрогери и други представители, кждето се даватъ и безплатни упжтвания. Ако нѣкъде не се намиратъ отнесете се до

Главното представителство на Фабрика „ХИНОИНЪ“,
СОФИЯ, ул. Гурко № 5.

Телефонъ № 12 — 18.

За телеграми: ХИНОИНЪ — София.

Н. Хр. Мънковъ.

По правилниците за виното и спиртнитѣ питиета.

Всички лозарски, пъкъ дори и нѣкои нелозарски или съ слабо лозарство страни, иматъ свой специални закони за виното. Респективнитѣ стопански Министерства, чрезъ свойтѣ органи, като контролиратъ производството на спиртнитѣ питиета изпълняватъ на широко и инструкторската и ръководна роля за подобрене на винарството.

Липсата на такъвъ единъ законъ за нашата страна даде поводъ на санитарнитѣ власти, въ свръзка съ чл. 81 отъ новия законъ за народното здраве, да изработятъ правилници, които обематъ голѣма частъ отъ материята, която въ другитѣ страни е предметъ на съответнитѣ закони за виното.

За примитивното ни винарство сж създадени норми, които при едно строго приложение на въпроснитѣ правилници, ще внасятъ смутъ и безпокойствие въ винарскитѣ срѣди.

А колко е лоша нашата българска действителностъ.

Вгледайте се, напримѣръ, въ приложението на закона за акциза и патентовия сборъ.

Тамъ, дето има проценти отъ наложенитѣ глоби за откривателя, не може да се прѣзчита при нашитѣ нрави, на пълна добросъвѣстностъ.

И следете какво ще имаме отъ утрешния день. Винаритѣ, неучи и непросвѣтени, каквито условията сж ги създали, ще бждатъ, „контрабандисти и имитатори“, а на другата страна ще застанатъ пазителитѣ на народното здраве.

Една дълга контрола и инструктивна дейностъ отъ органитѣ на Министерството на Земледѣлието, базирана на единъ специаленъ законъ за виното, трѣбваше да предшества правилника на санитарнитѣ власти както е въ другитѣ стра-

ни за да се не създаватъ инцидентно „престѣпници“ и „праведници“.

Съ въпроснитѣ правилници се прави едно ограничение производството на луксозни питиета въ страната, когато другитѣ държави, съ целъ да поощрятъ своето Винарство и да се запазятъ отъ вносъ на подобни отъ чужбина, правятъ възможнитѣ улеснения да си ги произведатъ сами.

Съ правилника за виното се правятъ общи ограничения за подобрене качеството на виното, когато въ Франция, прочутото бургундско вино, за да запази своето име и мѣсто въ свѣтовния пазаръ се усилва редовно, още на мѣстъ, съ 1—2% захаръ. Това съмъ провѣрилъ лично въ Бургундия презъ 1921 година.

У насъ, по силата на чл. 3 отъ правилника за виното, въ лоши години, презъ време на гроздобера, подъ контролата на акцизната властъ, е допуснимо усилване съ захаръ. Подробности обаче по приложение на този членъ не сж дадени.

Публиката се предпазва отъ развалено вино, чрезъ специално обозначаване на съждоветѣ съдържащи подобни вина. Днесъ нѣма консулматоръ, които да приеме подобно вино; Отъ 2—3 години употребителитѣ на вино сж крайно взискателни. Който пуца, мѣтни, болни, негодни вина, рискува скоро да ликвидира предприятието си. Бистренето, филтъра се въвеждатъ вече на широко.

Би трѣбвало по-скоро да се направи нѣщо въ защита на българския лозаръ-производителъ, като чрезъ правилника се създаде една привилегия за производството на чистъ виненъ оцетъ.

Имахъ честта да участвувамъ миналото лѣто въ комисията по из-

готовлението на сжция правилникъ, като представителъ на Министерството на Земледѣлието и настояхъ за това. Представителя на оцетнитѣ фабрики не намѣри основание да успори това искане и чудно, защо въ правилника е изоставено. Бѣше въпросъ да се намѣри срѣдство, фабричния спиртенъ оцетъ, чрезъ нѣкаквъ индикаторъ да се направи лесно откриваемъ и да се осуети така примѣсването му съ виненъ оцетъ или винени дестилатни остатъци и продажбата му като виненъ оцетъ.

Българския лозаръ, наредъ съ редица още други отъ южнитѣ лозарски страни, е изложенъ презъ горещи есенни дни на оцетния бацилъ. Частъ отъ вината и при най-голѣми грижи често се излагатъ на вкисване.

Вънъ отъ това при сжществуващата криза въ лозарството, откриването на единъ пласиментъ въ виненъ оцетъ въ размѣръ на 8—10 милиона литри годишно, би създадо едно значително облекчение.

Българскитѣ консуматори нѣматъ, при сегашнитѣ условия, абсолютно никаква гаранция, че подъ етикета „чистъ виненъ оцетъ“ не се крие спиртовъ оцетъ примѣсенъ съ дестилатенъ остатъкъ отъ вино и други подобни.

Чудното е, че санитарнитѣ власти оставатъ единъ продуктъ, като оцета, съ масова консумация, при свободенъ режимъ, да се мѣси и бърка произволно, а се спира, на примѣръ, на шампанското вино, което се консумира малко, по-подробно; не допуска продажбата на мѣстно шампанско вино безъ надписъ — „шампанизирано“, изцѣло написанъ и пр.

Съ чл. 4. отъ правилника за спиртнитѣ напитки, коняци, ракии, ликьори и др. се забранява боядисването на ракиитѣ.

Че ракиитѣ при съхранение въ нови съдове или, когато застарѣятъ, се обагрятъ по естественъ пжтъ, безъ каквито и да било прибавки, за това санитарната властъ, по силата на този членъ, не ще държи смѣтка и, сигурно, ще има да страдатъ маса невини питиепродавци и производители.

Не се съмнявамъ, че, следъ кратко приложение на тѣзи правилници, ще се наложатъ сжществени измѣнения. Вземитѣ отъ други страни норми и положения ще се наложи да се видоизмѣнятъ съобразно съ нашитѣ условия за да се не спъне развитието на българското Лозарство и Винарство.

И. И. Хранковъ

Трѣбва ли да се застраховатъ лозята противъ градушка?

У насъ всички пишатъ и говорятъ — и учени и неучени, че земледѣлието, общо вземено, е економическия грѣбнакъ на страната ни и на държавното ни стопанство. Отъ тукъ и нуждата за която сжщо пишатъ и говорятъ, да се подобри всестранно замледѣлското производство.

Между земледѣлскитѣ култури, лозата е една отъ скжпитѣ, понеже за отглеждането ѝ сж нужни мно-

го повече срѣдства и грижи отколкото напр. за житнитѣ. Освенъ голѣмитѣ рискове и загуби на които е изложена лозата отъ разни животински неприятели и растителни болести, тя се уврежда твърде много и отъ разнитѣ природни стихии. И една отъ най-опустошителнитѣ е градушката.

Независимо отъ факта, че лозата е извънредно чувствителна къмъ градушката, дългия ѝ растежъ —

отъ разлистването до обирането на плода, прави риска по нея много по-голям отколкото при житните напр. култури. Тъзи сж две отъ съществени причини, които правятъ застраховката на лозата на пръвъ погледъ скъпа. Така напр. за 100 лв. застрахована сума се плаща при житните 90 ст. въ 1 градобитенъ класъ, т. е. въ мѣста, гдето падатъ най-малко и най-слаби градушки, следователно гдето загубитъ отъ градушката сж най-малки; за сжщата сума и за сжщитъ култури въ XV градоб. класъ — съ най-много и най-опустошителните градушки, се плащатъ 7 лв.

За лозята пъкъ въ сжщитъ градобитни класове и пакъ за 100 лв. застрахована сума се плащатъ съответно 4 и 18 лв. Ето тѣзи последни разлики, времени и разглеждани повърхностно и отдѣлно отъ вноскитъ на житните, биха накарали несведущитъ по въпроса да мислятъ, че застраховката на лозята е много скъпа, следователно почти невъзможна, казватъ тѣ, защото нѣма смисълъ и смѣтка отъ нея. Въ действителностъ тѣй разсъждаватъ повечето притежатели на лозя.

А че това последното не е върно доказватъ освенъ горепосоченитъ причини за значително по-големия рискъ на лозята, но още и следното: на декарь съ жито се допуска да се застрахова най-много 500 лв; а съ лози — 2,000, а то значи, че риска при лозитѣ е четири пѣти по-високъ.

При наличността на горните разяснителни примѣри върваме, че всѣки може да разбере какво застраховката на лозята въ сжщностъ не е скъпа. И ето защо избързано, недомислено и пакостно вършатъ за себе си всички лозари, като отбѣгватъ да застраховатъ лозята си.

Въ връзка съ горните кратки бележки, необходимо е да отбележимъ и следното: измежду лозаритѣ има и такива, които не застраховатъ лозята си, защото, казватъ

тѣ, нѣма смисълъ да застраховаме на декарь лозе само 2000 лв. И питатъ и настояватъ защо не се допуска повече? А отговора е, че при сегашното си финансово положение — при наличността на разполагаемия резервенъ фондъ учредението не смѣе да поеме по-големи рискове; защото то смѣта за по-благоразумно да се ограничава съ застраховане на сравнително по-малки суми, които все пакъ иматъ голѣмо стопанско-економическо значение за всѣки разуменъ стопанинъ, отколкото да се претовари съ голѣми рискове и при неблагоприятни случаи — при многобройни и силно опустошителни градушки, да се види въ невъзможностъ да изплаща напълно причиненитъ загуби.

Къмъ посоченитъ причини и съображения като се прибави още, че по смисъла на закона (§ 2 отъ застрахователнитъ условия) лозята се застраховатъ *само за действително видимия плодъ*, а повредитъ на пжкитѣ, листата, филизитѣ и пржчкитѣ не се взематъ подъ внимание, — като се знае всичко това, всѣки може да схване сжщо защо застраховката на лозята се смѣта отъ 10 май. Именно тази гранична дата ограничава до известна степенъ голѣмия рискъ съ застраховката на лозята, като, освенъ туй, *попрѣчва да се правятъ неумѣстни и неправилни опредѣления на загуби отъ градушки, следователно и да не се изплащатъ напразно незаслужени обещания.*

Горните съвсемъ кратки бележки и разяснения правимъ, основавайки се и на десетгодишната ни работа, наблюдения и проучвания по тази *специална* земеделска работа у насъ независимо отъ направеното и поуки тѣ по сжщата отъ чужбина.

Въпрѣки всичко туй, ние даваме и долните цифрени данни, отъ които се вижда какъ е вървѣла застраховката на лозята у насъ по години — отъ началото на сега дей-

ствующия законъ до 1930 г. включително за да се схване и разбере още по-ясно и отъ най-предубедения и непосвѣтения по въпроса, че и тази голѣма работа е сложена не на въображаеми и въздушни основи, а върху *научни и реални* макаръ че по тази застраховка „застрахователната наука“ и „възроятността за рисковетъ“ сж най-мъчно и най-несигурно приложими, защото самитъ рискове тукъ се движатъ съ невъзможна невъзроятностъ и неизвѣстностъ; а това пъкъ е така, защото тѣзи последнитъ сж въ зависимостъ съ въздушнитъ (атмосферни) условия и явления при които се образува градушката, която все още е загадка — нито се знае точно кога и какъ се образува (за това има само нѣколко предположения), нито може да се предвижда, нито най-после е възможна прѣка борба съ нея.

Крайното заключение, следователно, отъ съпоставянето на общитъ сборове отъ двадесетгодишния периодъ на платенитъ вноски по застрахованитъ лозя и изплатеното обещетение е, че се явява единъ излишъкъ отъ 8,084,687, който е частъ отъ общия резервантъ „фондъ по застраховката на земледѣлскитъ култури.

Отъ гореизложеното се разбира, че застраховката се основава на смѣтка и на възможностъ, а не на произволни желаня и случайности, за каквито погрѣшно мислятъ мнозина.

Но ето красноречивия и убедителенъ говоръ на числата:

години	Платени вноски по застраховката на лозята въ левове	Изплатено обещетение въ левове.
1911	49381	71929
1912	224927	256572
1913	350437	615945
1914	616693	1135346
1915	624162	844761
1916	627120	604921
1917	939956	392676
1918	1219156	1286891
1919	1945682	1859627
1920	1497886	2178592
1921	1635785	1202472
1922	2083477	2089324
1923	2098263	2995510
1924	2140585	1769256
1925	4173841	2277755
1926	4950993	4994221
1927	7465177	4180371
1928	7474711	3379347
1929	5987903	5878314
1930	6266638	6274206

Тази сума, обаче, е свършено незначителна и неосигуряваща онзи грамаденъ и неизвестенъ рискъ, за който е дума по-горе. Съ други думи застрахователното учреждение трѣбва да разполага съ много и много по-голѣмъ резервенъ фондъ за да бжде поне отчасти спокойно за презъ година съ повсемѣстни и силно опустошителни градушки, когато вноскитъ далечъ не стигатъ за изплащане на причиненитъ загуби.

Г. Симеоновъ.

Задължителни ли трѣбва да бждатъ осигуровкитъ на земледѣлскитъ култури или незадължителни противъ градушката.

Този въпросъ презъ 1930 г. бѣ повдигнатъ инцидентно въ Лозарския конгресъ и при всичко, че г. И. Хранковъ се яви като защитникъ на сегашното законоположение, следъ станалитъ разисквания конгреса намѣри за умѣстно да по-

мѣсти въ резолюцията между другитъ исканя и това за задължителнитъ осигуровки на лозята (в. брой 2 на „Лозарски Прегледъ“ 1930 год.). г-нъ Хр. обеща да поясни въ печата дали е или не възможна задължителната застраховка.

Въ броеве 17—18 и 19 на „Л. Пр.“ г. Хр. казва, че при една площъ надъ единъ милионъ декара имало загуба отъ градушка надъ 4—500 милиона лева. г-нъ Хр. признава, че при такива бедствия държавата не може да бжде безучастна зрителка и се притичала на помощъ на пострадалото население. Тукъ азъ съмъ длъженъ да припомня че за да се притече държавата на помощъ при такива бедствия, непременно трѣбва да има дефекти въ създаденото законоположение дето стопанитѣ не си застраховатъ културитѣ.

Доводитѣ на г. Хр., че образуванитѣ частни дружества въ другитѣ страни по застраховкитѣ пропадали затова, че поемали голѣми рискове иде да покаже, че и при нашето незадължително законоположение рисковетѣ сж сжщо голѣми и че то така както е, е осждено на пропадане. Пропадането естествено е, ще се дължи на обстоятелството, че поради незадължителното застраховане изпълнението на закона изисква непременно и премиитѣ да бждатъ по-голѣми. Примѣри за това нѣма нужда да се посочватъ, достатъчно е само да помена, че осигуровкитѣ, особено на лозята, вмѣсто да се увеличаватъ — се намаляватъ. Това на какво се дължи? — На прѣкомѣрно голѣмитѣ премии, които достигатъ до 15—16% върху застрахованата доходностъ на лозето, а това е непоносимо за лозаря, защото покрай застраховката колко още други данъци, прѣки и косвени има и затова, и да е ималъ осигуровка, се отказва и казва: „Каквото даде Господъ, не мога да плащамъ такива високи премии“. Независимо отъ това и тежкиятъ бюрократизъмъ при правене оценкитѣ е допринесълъ доста, за да избѣгватъ хората осигуровкитѣ.

Приетиятъ законъ въ 1895 г., за който г. Хр. поменава по задължителната застраховка и който траялъ 8 години е билъ отмѣненъ по при-

чина, че фонда му се образувалъ само отъ 5%. До колкото си спомнямъ, върхнини върху поземелния данъкъ; второ, затова, че нѣкои поградобитни мѣста изяждали фонда, та не оставало да се плаща за другитѣ мѣста, понеже самиятъ фондъ билъ малъкъ; трето, че при оценкитѣ често се вмжквало партизанство и сж ставали безразборно и четвърто, липсвалъ е специално подготвенъ оценителенъ персоналъ. Това хубаво дѣло, споредъ г. Хр. ако е било по-добре проучено и поставено на културно научни начала при добри пресмѣтания и тарифирания не е щѣло да пропадне. Разбира се, ще кажа и азъ, че съотмѣнението на тоя законъ се е нанесло най-голѣмото зло на страната.

Закона за незадължителната застраховка отъ 1910 год. до сега би пропаднала сто пѣти, ако не сж помощитѣ, давани отъ държавата и окр. съвети.

По-нататъкъ г. Хр. като защитава сегашното положение на застраховането, казва, че ако се въведе задължителното застраховане щѣло да стане нужда още първата година да има единъ фондъ отъ 300 милиона лева за евентуално причиненитѣ загуби. На второ мѣсто той остава подбора на оценителния кадъръ, който щѣлъ да бжде минимумъ 2000 души. На трето мѣсто, щѣло да се създаде недоволство у застрахованитѣ, че ще плащатъ повече за тия мѣста, кждето посещава по-често градушката, като въ заключение изкарва, че до 1928 г. застраховкитѣ достигали до 71,000 или обхващали $\frac{1}{10}$ отъ землед. стопанства, което той нарича „извоювана почва“. Мисля че не заслужава да се каже, че това е нѣкакъв успѣхъ въ осигурителното дѣло, защото въ 20 годишното сжествуване на *незадължителното осигуряване*, това е по-скоро единъ голѣмъ минусъ, безъ изгледи да има нѣкога нѣкакъвъ плусъ.

Една още отъ причинитѣ се

изкарва, че ако държавата би дала предвидената по закона отъ 1925 г. сума 29 милиона лева, за усиляване основния капиталъ; ако сжщата спрѣла даване помощи при стихийни повреди и се привилегировахъ стопанствата отъ кредитнитѣ институти, когато искатъ кредити да бждатъ застраховани по-рано, ми се струва, че и това не ще помогне, защото то би значило да правимъ застраховкитѣ отъ незадължителни на задължителни. Така, въ резюме се изказва г. Хр. за застраховкитѣ на полскитѣ имоти, като най-последно препорѣчва изчакване, какво щѣли да направятъ въ другитѣ страни, та и ние да направимъ сжщото.

Трай коньо за зелена трева, казва народната поговорка. И ние, ако чакаме какво щѣло да стане другаде, та тогазъ да вземемъ теркъ да правимъ сжщото, то значи нищо да не направимъ.

Азъ тукъ нѣма нужда да правя дълги изчисления, защото смѣтамъ, че това би било излишенъ трудъ. Азъ се спирамъ на градобитната площъ и ако тя, споредъ г. Хр., е единъ милионъ декари, то ако оставимъ по 10 лв. на декаръ къмъ поземелния данѣкъ, ще имаме значи 10 милиона лв. фондъ още първата година. Държавата, като държава на земледѣлска страна, при 80% селско и 10% градско население, трѣбва да предвиди еднократна помощъ на фондъ задължителни застраховки 50 милиона, който да бжде за първата година достатъченъ и впоследствие тоя фондъ безъ ничия помощъ ще се увеличава и ще могатъ стихийнитѣ повреди, отъ никого не желани, да се заплащатъ,

но затова е наложително да се създаде законъ за задължителното застраховане на всички обработваеми земи. Отмѣнениятъ законъ отъ 1895 год. се налага да бжде ревизиранъ; да се посочатъ лошитѣ му страни, които сж станали причина да се съспендира; да се ревизира и сегашния законъ и се нагоди новъ законъ, споредъ сегашнитѣ условия на живота. За пресъздаване на закона ще трѣбва да влизатъ хора освенъ теоритици, но и хора издигнати въ практическия животъ, защото въ него трѣбва да легнатъ такива клаузи, които да координиратъ всѣка землед. култура и споредъ нейната доходностъ да се опредѣлятъ премиитѣ. Този законъ се желае още тази година да се приготви въ проектъ и приеме отъ Камарата, съ който населението ще се успокои при стихийнитѣ повреди и за всѣки надвисналъ буреносенъ облакъ, ще знае, че закона не ще го остави да бедствува, а ще му се притече на помощъ и положението му нѣма да бжде влошено, ако случайно би ималъ задължения (че кой ли пъкъ е чистъ отъ задължения?) и при една градобитна или друга повреда задължението му нѣма да се увеличи.

Но, за сега азъ казвамъ само толкова и моля и други лозари да се изкажатъ по тоя въпросъ, при всичко, че всички сме взели становище и искаме въвеждане на задължителната застраховка на лозята. Азъ смѣтамъ, че ние, лозаритѣ сме на правъ пътъ и затова, както миналата, тъй и тази година въ конгреса решихме да се създаде задължителната осигуровка.

Плѣвень, мартъ 1931 г.

Лозари-абонати,

Изискайте отъ пощенския раздавачъ квитанцията за абонамента на т. г. (1931) и я издѣлжете!

Които нѣмате изпратена квитанция изпратете 60 лв. направо въ редакцията — Плѣвень, до 25 т. м.

К. Ивановъ.

Повързване на дългитѣ плодни пржчки.

Следъ отгрибането и порѣзване-то на лозитѣ по системата рѣзитба „Гюио“, или пъкъ по друга нѣкоя — съ дълга плодна пржчка, веднага се преминава къмъ ремонтирването или поставянето на телената конструкция и поставяне на обикновенитѣ колове (при чашовидната форма).

За тая цель коловетѣ се провѣр-яватъ, и ако има нѣкой изгнилъ, то той се преостря или пъкъ се замѣнява съ другъ. Следъ това се преобтѣгатъ теловетѣ заковаватъ се съ гвоздей на нуждната височина отъ земята и чакъ тогава се преминава къмъ повързването на дългитѣ плодни пржчки. Връзването на дългитѣ плодни пржчки се прави обик-новено съ рафия. Може да се упо-трѣбятъ и върбови пржчки, тель-канапъ и др.

Пржката се полага хоризонтал-но по първиятъ тель и се хлабаво повързва на нѣколко мѣста. Никога при повързването пржката да не се престѣга, защото презъ лѣтото, следъ като лозата вегетира, пржч-ката значително надебелява и връз-ката се врѣзва въ пржката; става прекъсване и затрудняване движе-нито на хранителнитѣ сокове. Тѣ мжно преминаватъ къмъ върховетѣ а още по-мжно се връщатъ къмъ коренитѣ, за да ги хранятъ.

А често пжти, поради силното престѣгане лозата страда (заболява) отъ физиологичната болестъ — „Ру-жо“ (почервяняване на листата и лѣтораститѣ). Това почервяняване нѣма нищо общо съ есенното по-червяняване на листата при нѣкой французки и др. сортове грозда. Прикривяването на пржката става много внимателно за да не се счу-пи, иначе се лишаваме почти отъ всичкия плодъ който би ни дала ло-зата. Полагането на дългитѣ плодни пржчки става много лесно, когато го извършваме наскоро (5—6 дни) следъ отгрибането имъ, тогава тѣ

сж още свежи, меки поради това, че цѣлата зима сж лежали въ зе-мята и счупването имъ е избѣгнато. Но когато сж изсушени отъ вѣтъра и слънцето и при невнимателно при-кривяване тѣ лесно се чупятъ.

Ето защо, при полагането на пржкитѣ трѣбва добре да се вни-мава и никога да не се натоварватъ за цельта не опитни работници.

Пржкитѣ на Афузъ Али сж гъв-кави и по-рѣдко може да се счупи пржчка. Обаче при резекийтъ пржч-китѣ имъ много лесно се чупятъ.

Когато редоветѣ иматъ посоката на преобладаващитѣ лѣтни вѣтрове въ такъвъ случай пржкитѣ се по-лагатъ по посока на която духа вѣ-търа. Така се полагатъ плоднитѣ пржчки когато имаме поставена те-лена конструкция.

Когато главинитѣ сж рѣзани по чашовидната форма и имъ е оста-вена дълга пржчка, то тя се преви-ва и се повързва у кола, който е забитъ до лозата за да може пржч-ката да заеме хоризонтално поло-жение; или пъкъ между две съсед-ни лози се забива колче и у него повързватъ и дветѣ плодни пржчки, като върховетѣ имъ се срѣщатъ. Въ такова положение се повързватъ всички плодни пржчки при която и да е рѣзитба. Прекривени пржкитѣ въ хоризонтално положение, соко-ветѣ се движатъ равномѣрно и вси-чки пжпки еднакво се развиватъ.

Иначе, — ако пржката е повър-зана въ вертикално положение то се силно развиватъ само най-горни-тѣ пжпки, които взематъ надмощие а долнитѣ и тия по срѣдата, оста-ватъ почти неразвити или ако се развиятъ даватъ лѣтораста слаби.

Главината (ако е рѣзана по ча-шовидната форма) замира, пржкитѣ изкарващи отъ чепчетата сж слаби и на следващата година при извър-шване рѣзитбата, рѣзача се чуди какъ правилно да порѣже главица-

та (лозата). За да не се случва това, трѣбва всѣкога плоднитѣ пръчки да се полагатъ хоризонтално. Може да се поставятъ пръчките и подъ жгълъ 45° а сжщо така и въ видъ на полукръгъ обаче това се практикува при други системи рѣзитби, които насъ не интересуватъ.

Филизене

При порѣзване на лозитѣ, рѣзача оставя опредѣленъ брой пжпки, отъ които се очаква да се развиятъ лѣтораститѣ, които ще ни дадатъ гроздето. Обаче, не всѣкога се развиватъ пжпките, които ние желаемъ. При чашовидната форма, пжкъ и при другитѣ форми рѣзитби, често пжти отъ едно и сжщо око, което се състои отъ нѣколко пжпки, изкарватъ по два три лѣтораста, които въ много случай биватъ всичкитѣ плодни — съ реса. Такива лѣтораста, които изкарватъ отъ едно и сжщо око, било по чепчето или по дългата плодна пръчка, се премахватъ, като се оставя само единъ, — който е най плоденъ и най-силенъ.

Сжщо така изкарватъ лѣтораста отъ пжпки, които не сме ги имали предвидъ, било отъ кютука или рамената. Сжщо и тѣ се премахватъ, като се оставятъ само тия, които биха ни послужили при рѣзитбата на следующата година, било за подновяване или снишаване на нѣкое рамо или пжкъ за запълване на нѣкое праздно мѣсто въ формата.

Сжщо така се премахватъ ластарчетата, които изкарватъ въ срѣдата на кютука (при чашовидната форма). При рѣзитбитѣ „Гюйо“ и Роя, а сжщо така и при чашовидната пжкъ и при всички други рѣзитби, филизенето трѣбва редовно всѣка година да се извършва. Съ филизенето се прави корекция на рѣзитбата. Премащатъ се всички ластарчета, които сж безплодни и които сж ни не нуждни при извършване на рѣзитбата на следващата година, а само ще изразход-

ватъ частъ отъ храната на лозата, която е нужна за гроздето и натрупване на резервни храни.

Съ филизенето правимъ лозата провѣтрива, освобождаваме пръчките, чепките и листата отъ прѣчене едни на други. При прѣскане, разтвора лесно прониква въ вътрешността на лозата и ягоридата се орѣсва, предпазваме гроздето на есенъ отъ загниване. Гроздето се охранва достатъчно и бива по-качествено.

Съ филизенето избѣгваме да правимъ множество рани при премахването на издѣнкитѣ и не нуждитѣ ни пръчки. Съ филизенето, ние подготвяваме рѣзитбата на лозата за идущата година, и улесняваме рѣзача при извършването ѝ. Филизенето се налага. До сега то се прилага тукъ-тамъ отъ отдѣлнитѣ лозари. Въ южна България лозаритѣ почти сж свикнали съ него, остава лозаритѣ отъ северна България, а най-вече въ Плѣвненъ и околията да се захванатъ да го прилагатъ, защото то имъ носи само полза.

Това се налага най-вече при сортоветѣ „Афузъ-Али“ и „Димята“. Извършването на филизенето става обикновено преди 1-то прѣскане, до като ластаритѣ сж още малки — 20—30 см., и когато рѣситѣ сж се напълно показали. Премахването на ластаритѣ става съ прѣсти. Съ палецътъ на ржката младитѣ ластарчета се побутватъ при основата имъ и тѣ падатъ, безъ да се прави рана. Ако момента е изпуснатъ и ластаритѣ сж вече вдървени, то тѣ се премахватъ, като се изрѣзватъ гладко съ остро ножче.

Когато ресата намираща се върху лозата, общо взета е недостатъчна (т. е. по-малко, отъ колкото допускаме че лозата може да охрани, то въ таъвъ случай се оставятъ и лѣтораститѣ съ реса, подлежащи на филизене.

Филизенето за старитѣ лозя е отъ голѣма полза. Младитѣ две-три

годишни лозя, както и слабитъ главини не се филизятъ.

На тѣхъ сж имъ необходими много повече листа, за да могатъ да произведатъ повече храна, нужна за подържане силата на главината. На такива слаби лози може да имъ се премахне частъ отъ ресата.

Извършването на филизенето се предоставя само на работници, които добре разбиратъ какво вършатъ. Често пжти съ тая операция се натоварватъ жени и деца, които вмѣсто полза причиняватъ вреди; като премахватъ и ластари, които сж ни нуждни. Най-разумно е самиятъ рѣ-

зачъ, които е извършилъ рѣзитбата, той да извърши и филизенето.

Филизенето се налага най-вече въ маточницитѣ. Тукъ, още до като ластаритѣ сж 30—40 см високи се премахватъ всичкитѣ по-слаби, оставятъ се само толкова колкото виждаме че лозата ще може да отхрани. Защото ако оставимъ повече то по липса на достатъчно храна ластаритѣ (пржчкитѣ) ще останатъ недозрѣли. Ако оставимъ малко — тѣ пжкъ ставатъ много дебели и рѣзницитѣ не представляватъ добра търговска стока и мжно се сжодатъ съ калемитѣ при облагородяването.

Вл. Стояновъ
Специалистъ — Ямболъ

Една телена конструкция която заслужава внимание.

Отъ нѣколко години насамъ започна, все повече и повече да се говори за лозовата система резитба „Гюбо“ и „Кордона Роя“. Както при едната така и при другата системи, необходимо е единъ основенъ тель, на който се прикрепятъ плоднитѣ пръчки или сжчинския кордонъ. А що се отнася до лѣтораститѣ, тѣ се превързватъ къмъ втори и трети телове опънати надъ първия основенъ или пжкъ на побучени колове до сжщия. Тѣзи конструкции на лозитѣ и тѣхнитѣ лѣтораститѣ сж много неудобни и непрактични. Една такава, която има голѣми преимущества и е много практична, даже и икономична, особено тамъ кждето лозовитѣ колове сж скжпи, е комбинираната „Опенхаймска телена конструкция“. Тя се състои въ следното: по посока на редоветѣ отъ северъ къмъ югъ се побиватъ колове на разстояние 7 м. единъ отъ другъ. Тѣзи колове могатъ да бждатъ отъ бетонъ арме, желѣзо или дърво. При нашитѣ условия ще бжде най-износно да бждатъ отъ дърво. За по-голѣма трайностъ и солид-

ностъ, коловетѣ трѣбва да иматъ отъ 6—10 см. дебелина и отъ 1.70—2 м. дължина. Коловетѣ забити въ крайщата на редоветѣ ще опъватъ всички телове ето защо за по-голѣма трайностъ и устойчивостъ, тѣ трѣбва да бждатъ забити съ наклонъ навънъ по редоветѣ като горнитѣ имъ крайща бждатъ превързани съ пресукани телове около доста голѣми камъни заровени въ земята на около 40—50 см., така както е посочено на чертежа. Вътрешнитѣ колове ще бждатъ отвесно забити. Понеже тѣ служатъ само като опора на теловетѣ, които крепятъ гроздето и лѣтораститѣ, тѣ могатъ да бждатъ и по тънки (отъ 6—7 см.). За увеличаване трайността на коловетѣ препоржчително е да бждатъ винаги импрегнирани, (въ сурово състояние съ 5% разтворъ отъ синъ камъкъ или въ сухо чрезъ огаряне, варене въ дървенъ или каменовжленъ катранъ и др.). Първиятъ основенъ тель съ дебелина 2.5 мм., на който се привързватъ плоднитѣ пръчки или самиятъ кордонъ, (въ лозарски мѣстно-

сти кждето непременно е нужно зариване на лозитѣ презъ зимата) ще бжде опънатъ на 25 см. отъ земята, а тамъ кждето не се зариватъ лозитѣ, ще бжде на 30—35 см. отъ земята. (Това се прави за по-голѣмо удобство на работитѣ и чистотата на гроздето). Теловетѣ, които ще прикрепятъ лѣтораститѣ (отъ 2'2 м. м. дебелина) ще бждатъ единъ чифтъ, ако лозитѣ сж слаборастващи или два чифта ако сж буйнорастащи. Едина или двата чифта успоредни телове сж подвижни и се прикрепятъ на гвоздеи забити и подкривени подъ правъ жгълъ. Следъ рѣзитбата първиятъ чифтъ телове се простиратъ подъ основниятъ тель до земята, и щомъ лозитѣ на-растнатъ на 20—25 см. веднага теловетѣ се прикачатъ на първитѣ гвоздеи отстоящи на 25 см. отъ основниятъ тель.

Щомъ като лѣтораститѣ израстнатъ съ още 30—35 см., сжщитѣ телове се дигатъ на следующитѣ закачалки, които отстоятъ на 30 см. отъ първитѣ. До тукъ този чифтъ телове спиратъ. Ако обаче, лозитѣ сж буйнорастащи, отъ тамъ натакъ лѣтораститѣ се подемаатъ отъ втори чифтъ телове, които до това време сж били прибрани въ стопанството или прикачени на най-горнитѣ гвоздеи, на коловетѣ. По сжщия начинъ, както и при първиятъ чифтъ телове, съ две премѣствания и лозитѣ ще бждатъ прикрепени до самитѣ върхове на коловетѣ. Излѣзлитѣ лѣтораститѣ подъ коловетѣ се връзватъ въ горниятъ тель хоризонтално. Лѣтораститѣ, които сж останали на дире по една или друга причина и не сж могли съ другитѣ заедно да се прибератъ, просто се прибучватъ измежду другитѣ или премуватъ между теловетѣ. Подвижнитѣ телове въ крайщата си сж снабдени съ малки синджирчета, за да се лесно опъватъ съ ржка и закачатъ на гвоздеитѣ на тая халка, кждето теловетѣ не могатъ повече да се обтѣгатъ. Синд-

жирчетата се приготвяватъ отъ тель дебелъ 2'8 м. м., като се наръзватъ на парчета отъ 25 см., които следъ то а увиватъ покрай едно обло желѣзо въ форма на цифрата осемъ. Такива халки се закачатъ три една за друга, така както е посочено на чертежа. За да не увисватъ теловетѣ на долу, вследствие собствената си тѣжестъ и тая на лѣтораститѣ, теловетѣ се прикачватъ на подкривени гвоздеи, набити по вътрешнитѣ колове, на сжщитѣ разстояния както и тия на крайнитѣ колове. За да не се отварятъ успореднитѣ телове на страни, вследствие нависването на лѣтораститѣ, тѣ се прикачатъ единъ къмъ другъ посредствомъ телени куки направени отъ 2'5 м. м. тель (вижъ чертежа).

Предимствата, които тази телена конструкция има предъ коловата и всички други подобни сж:

1) Тя е по евтина, защото една честа обнова на коловетѣ е намалена.

2) Прави се икономия на работна ржка и всякакъв превързоченъ материалъ.

3) При полѣгане на плоднитѣ пръчки покарването бива равномерно, и развитието на гроздето върви равномерно.

4) Издържа на бури и откършването на лѣтораститѣ е рѣдкостъ.

5) Едно взаимно засѣнчване на лѣтораститѣ и листа е много намалено. Пръчкитѣ и гроздето сж равномерно разпредѣлени, затова гроздето озрѣва равномерно.

6) Реситѣ прецвѣтватъ равномерно, понеже се добре и еднакво огрѣватъ отъ слънцето и провѣтриватъ отъ вѣтроветѣ.

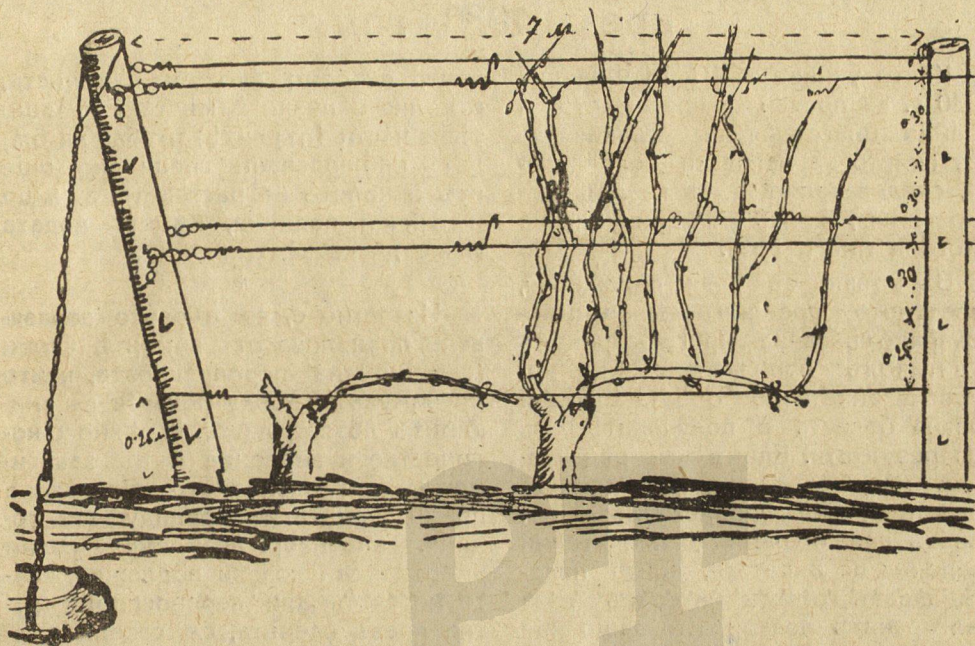
7) По-добре, по-лесно и по-целесобразно се извършватъ всички културни работи по лозята.

Борбата съ болеститѣ и неприятелитѣ на лозитѣ се извършва по ефикасно, тъй като всички лозови части сж добре открити.

8) Прибирането на лѣтораститѣ върви много бързо.

9) Намаляватъ се до минимумъ гнилитѣ колови парчета въ почвата, чиято гнилото се лесно принася и на главинитѣ.

струкция сж много и заслужава да бжде по-широко въведена въ насъ. За улеснение изчислението на необходимото количество тель, за да-

10) Презъ зимата, следъ като се заровятъ лозитѣ, подвижнитѣ паралелни телове могатъ да се прибиратъ въ стопанството, за да бждатъ запазени отъ кражби и окисляване.

11) Има преимущества предъ всички други телени конструкции съ своята практичностъ при манипулацията. Лѣтораситѣ се по-лесно освобождаватъ при рѣзитбата отъ теловетѣ отколкото при всички други телени конструкции.

Като лоши страни при тази конструкция могатъ да бждатъ посочени последицитѣ отъ грѣмотевични удари, тъй като, теловетѣ сж добри проводници на електричеството. Явно е обаче, че добритѣ страни и преимуществата на тая телена кон-

дена площъ отъ единъ или другъ №, давамъ следната таблица.

Дебелина въ м. м.	Нумеръ	Дължина на 100 кгр. въ метри	Тежестъ на 100 м. въ кгр.
4.6	46	770	13
4.2	42	910	11
3.1	31	1670	6
2.8	28	2200	4½
2.5	25	2800	3.6
2.2	22	3600	3
2.0	20	4400	2.3

Платете си абонамента!

И. И. Хранковъ.

Интересни сведения и данни за развитието на лозовата пероноспора въ Франция презъ 1930 год.

Както у насъ тъй и въ Франция 1930 г. се прояви съ повсемѣстни и крайно благоприятни условия за развитието на лозовата пероноспора, следователно и съ грамаднитѣ поражения, които тя причини на много и много лозя.

Въ връзка съ тѣзи поражения, известното френско земледѣлско-лозарско списание „Прогре-агриколъ и витиколъ“ произведе твърде интересна анкета по борбата съ тази грозна болестъ и полученитѣ отъ нея резултати. Единъ отъ редакторитѣ на това списание, а именно известния ученъ френски лозаръ г. Равазъ дава обширни заключителни сведения по анкетата, които представляватъ голѣмъ интересъ и за българскитѣ лозари. Ето защо ние намираме за полезно да дадемъ нѣкои извадки отъ най-важнитѣ данни и сведения, както следва:

Преди всичко въ една и сѣща мѣстностъ не навѣсѣжде болестъта се прояви съ еднаква сила и опустошителностъ. А това е защото развитието и язвителността на пероноспората е подъ прямото влияние на дъждоветѣ, които пролѣтъ и лѣте сж често поройни, заливайки изобилно по-голѣма или по-малка частъ отъ дадено землище и обратно, т. е., сѣщитѣ дъждове засѣгатъ другата частъ или части отъ землището слабо или никакъ.

Изобщо височинитѣ тази година бѣха повече засѣгнати отколкото низинитѣ, защото първо върху тѣхъ се изливатъ бурнитѣ дъждове; и въ низинитѣ позята сж толкова по-малко повреждани, колкото сж по-отдалечени отъ височитѣ (стрѣмнинитѣ).

Сѣщо повече сж повреждани онѣзи части, които сж изложени на слънцето, защото се затоплятъ по-

вече, особено ако сж каменисти, отколкото низкитѣ мѣста. Ето защо тѣзи части (първитѣ) трѣбва да бждатъ наблюдавани специално още отъ началото на растенето, а сѣщо и всички падинки, кждето водата може да се задържа.

*

Известно е, че първото заразяване произлиза отъ зимнитѣ спори (семенца) на пероноспората, които презимуватъ върху почвата въ гниющитѣ лозови листа. И тѣхното количество и значение е въ зависимостъ отъ последното заразяване презъ есенъта на предидущата година. Така напр. лозя върху разни американски лозови подложки, които не сж имали пероноспорни петна презъ есенъта, сж стоели дълго време незаразени презъ следущата година, когато съседни на тѣхъ лозя намиращи се въ низина, въ която е имало изобилие отъ зимни спори, сж изгубвали цѣлото си плодородие.

Зимнитѣ спори започватъ да се развиватъ и да даватъ други възпроизводителни лѣтни спори предимно въ воднитѣ локвички или въ силно напоената съ вода земя при сравнително ниска топлина, съответствуваща приблизително на тази, при която започва растенето на лозата. Най-низката подходяща топлина е отъ 11°С при условие тя да се задържа такава три дни.

При обикновени условия нужна е по-голѣма топлина. Така при 18—19° развитието на споритѣ става въ 2—3 часа. А презъ пролѣтъта такава топлина не може да се получи при облачно време, а само при слънце. Отъ току-що посоченото се виждатъ най-благоприятнитѣ условия за развитието и заразата отъ

пероноспората, а именно: нощни или дневни поройни дъждове съ промеждутъци отъ прояснявания съ силни слънчеви проблъсъци, които създаватъ тъй известната на всички влажна топлина.

Разбира се, че посоченитъ условия не се произвеждатъ навсѣкжде едновременно, а нѣкжде не се произвеждатъ никакъ. Така напр. презъ 1930 год. въ южна Франция тѣ се произведоха на 8 априлъ съ атака презъ сжщия день, която следъ 7 дни е била последвана отъ заразяване по листата опиращи до земята или стоящи близо до нея. И тази първа атака засѣгна височинитъ и топлитъ изложения.

Първото заразяване произлизаще отъ земята обикновено дава малко пероноспорни петна върху листата и реситѣ, следователно не може да причини значителни повреди. Второто заразяване изходяще отъ първото сжщо не прави голѣми прями повреди, но то дава твърде много спори, които причиняватъ третото заразяване, което може да бжде напълно опустошително. Между първото заразяване и третото се изтичатъ 1—3 седмици, а това показва колко бързо може да се развие и разпространява болестъта.

Отъ последующитъ дъждове и отъ топлината зависятъ и последующитъ заразявания и тѣхното унищожително действие.

*

Както се каза по-горе, случва се, че нѣкои лозя оставатъ здрави дълго време, при все че сж заобиколени, даже на близко разстояние, отъ твърде повредени лозя. Такива случаи не бѣха рѣдки презъ отчетната година. Така още ми сж предъ очитъ обширни и напълно здрави лозя до 20 май, когато по съседнитъ височини всичко бѣ унищожено. По-късни и изобилни дъждове предизвикаха и върху тѣзи запазени лозя първо и късно, но извънредно буйно атакуване и заразяване. Въ този случай всичкитъ спори за туй

заразяване не сж били отъ земята, но отъ съседнитъ — на нѣколко километра, вече унищожени лозя; отъ тѣзи тѣ сж били отнесени отъ влажнитъ и топли вѣтрове и сж причинили, макаръ и късно, първитъ заразявания въ здравитъ до тогава лозя.

Такива случаи сжщо бѣха многобройни и отъ тѣхъ се вижда голѣмата опасностъ за здравитъ лозя отъ заразенитъ и повреденитъ, което налага да се взематъ своевременно предпазителни мѣрки.

*

Цвѣтнитъ реси и гроздето еднакво чувствителни ли сж къмъ пероноспората, както листата? Цвѣтнитъ реси и чепкитъ биватъ заразявани направо, както листата, но зърната, които нѣматъ „стомати“ (невидими съ просто око дупчаци) се заразяватъ посредствомъ своитъ дръжчици.

Отличителниятъ бѣлъ прашецъ отъ пероноспората се появява лесно върху дръжкитъ на реситъ и чепкитъ, върху дръжчицитъ, цвѣтнитъ зрънца и цвѣтоветъ още отъ първитъ атаки до процвѣтяването; въ този периодъ пероноспората по дребнитъ гроздови дръжчици се казва „ратъ гри“ или сиво гниене. По-късно било, че времето по-малко благоприятствува, било че тъканитъ по-малко подхождатъ на паразита, бѣлитъ петна не се образуватъ повече, но вътрешно пораженията следватъ бавно и унищожаватъ напълно или частъ отъ чепката; въ този периодъ повредата е известна подъ названието „ротъ бръонъ“ или възтъмно (възчерно) гниене, което може да продължава до гроздоберъ.

*

Изобщо употребяванитъ разтвори за пръскане сж такива приготвени съ варъ. „Бордолезовиятъ“ разтворъ (съ варъ, познатъ и на всички български лозари, б. н.) е билъ приготвянъ нѣкога съ стара варъ; такъвъ разтворъ не е осигурявалъ предпазването отъ болестъта. Причината за това е, че вмѣсто да се образува небесно синкава утайка

позната на всички, която има голѣма лепливостъ, образувала се зеленикава, която е съ много слаба лепливостъ и се отвлича лесно и отъ слабъ дъждъ.

Презъ тази година основнитѣ (алкалически) и киселитѣ разтвори изглежда да имаха приблизително еднакво действие.

Силата на разтворитѣ на синь камъкъ се е движила отъ 1 до 40%*) Сигурното предпазително действие на разтворитѣ зависи отъ разпръснатия синь камъкъ на единица площъ, отъ прѣснотата на разтвора свързана съ неговата лепливостъ, отъ начина и умението да се напръсква напълно и хубаво, отъ благоприятното или неблагоприятно време и пр. Въ сжщностъ едно и сжщо количество синь камъкъ може да бжде разпръснато върху единица площъ (напр. единъ декаръ) или съ разтворъ съ повече синь камъкъ и по-рѣдко пръскане или обратно, т. е. съ по-слабъ разтворъ, но по-често пръскане.

Презъ години крайно благоприятни за пероноспората, каквато бѣ-

1930, честитѣ пръсканета сж за предпочитане подъ съображение да се опазватъ постоянно растящитѣ зелени части на лозата. Така всѣки 6—7 дни трѣбва да се пръска, защото този периодъ отъ време съответствува на времето презъ което се извършва вътрешното развитие (мжтене) на болестъта; по този начинъ се предпазва всѣко последующо заразяване.

*

Необходимо ли е прѣкото напръскване на реситѣ, чепкитѣ и гроздето? Отъ това, което се каза по-горе за тѣхното заразяване, е очевидна нуждата отъ напръскването имъ. Но особено е наложително тѣхното напръскване презъ най-опасния периодъ на заразяването имъ, а той е до прецвѣтяването, а сжщо при усилни и продължителни дъждове, които ги правятъ много по-сочни и нѣжни, следователно много по-лесно заразими.

*) Ние презъ нѣколко годишната си работа въ голѣмъ размѣръ винаги употребявахме вариентъ разтворъ съ $1\frac{1}{2}\%$ и всѣкога съ много добри резултати.

В. В. Стрибърни.

Облагородяване и преоблагородяване на възрастни овощни дървета.

Доходността въ овощарството зависи твърде много отъ сполучливиятъ изборъ на малко, но отговарящи за естественитѣ и търговски условия сортове. Въ това отношение се правятъ много грѣшки, но ний имаме и много често случаи при които, въпрѣки подбрания най-старателно сортиментъ, ний виждаме, че следъ като дърветата почнатъ да раждатъ, не даватъ това което би трѣбвало да дадатъ или съ други думи ний сме излъгани. Единствено срѣдство, чрезъ което може да поправимъ най-бързо и най-лесно грѣшки отъ подобенъ родъ, това е *преоблагородяването* на по-

добни дървета съ подходящи сортове. Тази работа се предприема и въ случаи, когато насаденитѣ сортове при даденото положение страдатъ много отъ болести и неприятели, или въпрѣки че сж встѣпили въ своето пълнолѣтие, проявяватъ слаба плодовитостъ. Въ връзка съ преоблагородяването на възрастни облагородени дървета стои и облагородяването на възрастни диви овощни дървета, каквито ний на всѣка крачка срѣщаме изъ полето, гората и нашитѣ дворове.

Преоблагородяването и облагородяването на възрастни дървета се предприема и въ следнитѣ още случаи:

1. Когато искаме да си създадемъ единични дървета, които да носятъ, нѣколко различни сорта или така нареченитѣ сортиментови дървета, които могатъ да иматъ значеніе главно за любители оовощари.

2. Когато искаме да получимъ по-скоро плодъ, за да видимъ резултатитѣ отъ нѣкой новъ сортъ.

Най-удобно време за извършване на самата работа е рана пролѣтъ — месецитѣ, мартъ и априлъ. Три-четири седмици по-рано подготвяваме дървото. Подготовката се състои въ това, че всички главни клони на короната съкращаваме на половина или около две трети отъ дължината имъ, при което се спазва или споредъ нуждата се оправя и общата форма на короната. Когато настѣпи благоприятно време подготовенитѣ по този начинъ дървета облагородяваме съ калемъ на кози кракъ, седло разцѣпъ или подъ кора. Засѣхналитѣ рани предвартелно се опрѣснѣватъ, като рѣжимъ съ трионъ и следъ това заглаждаме съ остъръ градинарски ножъ 2—3 см. по-доле

отъ първия отрѣзъ. Споредъ дебелината, на всѣка клонка поставяме 1—4 калема. Клонкитѣ, върху които ще поставяме калемитѣ, не е добре да надминаватъ 8—10 см. въ диаметръ и това трѣбва да се има предвидъ при съкращаването на короната.

Много стари и болни дървета не могатъ да понесатъ тази операция. Сжщо и не всички оовощни видове я понасятъ еднакво. Най-лесно се облагородяватъ и преоблагородяватъ крушитѣ, ябълкитѣ джанкитѣ, сливитѣ и черешитѣ. При останалитѣ оовощни видове преоблагородяването не се практикува. Ябълки и круши се преоблагородяватъ съ успѣхъ между десета и тридесетата година, а костилковитѣ между десетата и 15-та година.

Следъ прихващането на калемитѣ дърветата не бива да се оставятъ на произвола на сждбата, а 3—4 години, до като се формира новата корона, трѣбва най-грижливо да се отгледватъ.

ИЗВЛѢЧЕНИЕ

отъ статията на Jv Hadji Culev, инженеръ-агрономъ, Началникъ на Винарската станция въ Четате Алба (Акерманъ) „Contributiune la Ampelografia Românească“, печатана въ издаваното отъ Ромънското Министерство по Земледѣлието и Държавнитѣ имоти „Buletinul Ministerului Agriculturii și Domeniilor“, III № 5—6 отъ 1930 г.

За тая цель използвахъ следнитѣ съчинения:

- 1) „Introduction a l'Ampelographie roumaine de G. N. Nicoleanu.
- 2) Винодѣлие въ Русия отъ М. Баласъ (M. Ballas) и
- 3) Сортове лози въ България отъ Н. И. Керметчи.

Отъ намѣренитѣ данни първо и първо констатирахъ, че едно значително число сортове сж общи за Ромъния и България.

Тоя фактъ, самъ по себе си, нѣмаше да има голѣмо значение, държайки смѣтка за съседството на тия две страни. Остава да се спори, коя отъ тия две страни е отечеството на тия сортове. Проблемата, обаче, е посложнена, а именно: сортове лози, разпространени въ Ромъния, както и

въ България сж известни и въ Кавказъ (Азия). При тоя случай, безъ много разисквания сме заставени да признаемъ Азия за отечество на въпроснитѣ сортове.

Въ подкрепа на гореказаното ще опишемъ нѣколко сортове лози, които както споредъ ампелографичнитѣ имъ описания, тѣй и споредъ названіята и синонимитѣ имъ, мисля че сж едентични. Така:

- 1) Сорта „Az izium“ разпростра-

ненъ въ околността на Четате Алба, въ Кримъ е известенъ подъ названието „Беязъ юзюмъ“, а въ Кавказъ подъ названието „Акъ изюмъ“ и „Тетрихурдзени“ (Tetrihurdzeni), което на грузински значи сжщо бѣло грозде.

2) Ромънския сортъ „Alb mare“ е известно въ България подъ названието „Едро — бѣло“.

3) Ромънския сортъ „Alb mustos“ отговаря въ България на сорта „Бѣлъ ширалъкъ“, а въ Кавказъ на „Акъ шираи“.

4) Сорта „Boereasca“ мисля че е сжщи сортъ „Бейлердже“, разпространенъ подъ това название въ околността на Четате Алба, Лапушна и въ България.

5) Сорта „Braghina“ или „Vulpea“ или „Coada Vulpă“ мисля че е сжщия сортъ „Тилки куйру“, разпространенъ съ своитѣ вариации бѣли, розови и червени въ областта на Четате Алба, въ България, Кавказъ и Кримъ.

6) Сорта „Busuioaca“ е известенъ въ България подъ названието „Босилково грозде“.

7) Ромънския сортъ „Coiun-ghios“ (Ochiul oăiei) въ България съответствува на сорта „Овче око“, а въ Кавказъ съ „Davar-ghios“, което на татарски езикъ означава сжщото.

8) Сорта „Epurească“ съответствува съ разпространения въ България сортъ подъ названието „Зайчинъ“ или „Зайча кръвъ“ — (Sângele epurelui).

9) Сорта „Mustoasă“ съответствува на сорта „Ширалъкъ“ въ България и съ „Шира“, „Ширшира“ или „Шира изюмъ“, разпространени въ Кавказъ и Кримъ.

10) Сорта „Negru vârtos“ е разпространенъ въ България подъ названието „Черно твърдо“ или „Гарванъ“ (Corb).

11) Сорта „Negru bătut“ въ България е известно подъ названието „Черно набито“, Сакж кара“ или „Варненски Маврудъ“.

12) Сорта „Negro moale“ е известенъ въ България подъ названието „Черно меко“, „Сивина“ или „Гъмза“.

13) Сорта „Negru mustos“ е из-

вестенъ подъ названието „Черъ ширалъкъ“ и „Черна лоза“, а въ Кавказъ мисля, че отговаря на сорта „Căra-sirai“ (Караширай).

14) Сорта „Ochiu boului“ е известенъ въ България подъ названието „Биволско око“, а въ Кавказъ „Dana ghioziu“ (Дана гйозу“ по татарски) „Ezan-acic“ (по арменски) и „Haritvola“ (по грузински), което означава все биволско око.

15) Сорта „Pă-ârească“, известенъ въ околността на Четате Алба подъ названието „Кушъ юзюмъ“ (Cus izium) въ България е известенъ подъ названието „Птичешко грозде“, а въ Кавказъ „Tiihaghogh“, което на арменски означава сжщото понятие.

16) Сорта „Poama neagra“ въ България е известенъ подъ названието „Черно грозде“ или „Назълъмъ кара“, а въ Кавказъ тия названия отговарятъ на „Căra izium“ (по татарски) и „Savi hurdzeni“ (по грузински).

17) „Poama Fetă“ съответствува на сорта „Căz izium“ (Къзъ юзюмъ) въ Кавказъ).

18) Сорта „Pestrutnica“ съответствува въ Кавказъ съ „Alvan cara“ или „Alcara“ (Алкара).

19) Сорта „Kara neagra“ или „Băbească“ въ околността на Четате Алба, Херсонска губерния и Кримъ е известенъ подъ названието „Seirecsiah“ (Сейрекъ сияхъ—сжщо и у насъ).

20) Сорта „Cornita“ е известенъ въ България подъ названието „Зийнелъ“ и „Кадънъ пармакъ“, а въ Кавказъ — „Кадънъ пармакъ“ и „Ханъмъ пармакъ“.

21) Сорта „Romania“ е известенъ въ България подъ названието „Романка“ или „Прослава“.

22) Сорта „Tamâiosă“ въ България съответствува съ „Тамянка“, а въ Кавказъ съ „Hunchi“ (Хунки), което на ерменски означава сжщото понятие.

23) Сорта „Tăta capră“ е известенъ въ България подъ названието „Кози цици“ и „Кечи мемеси“, а въ Кавказъ и Кримъ подъ названията „Checi memesi“ „Checingiaha“ (та-

тарски) „Jta ptugh“ (Ица птугъ — ерменски и Ришъ баба (по персийски).

24) Сорта „Tigva“ или „Tigvoasa“ е известенъ въ България подъ названието „Тиквено грозде“ или „Кабакъ юзюмъ“, както въ Кавказъ съ последното наименование.

25) Сорта „Trásnitore“ въ България съответствува съ Хрушковица,

а въ Кавказъ съ „Шекъ шекъ“.

26) Сорта „Turceasca“ въ България отговаря на сорта „Турска сива“, а въ Кавказъ „Турча юзюмъ“.

27) Нашия сортъ „Tigapca“ (Циганка) въ България се срѣща подъ същото наименование или подъ това „Маврудъ“.

Превелъ П. Антоновъ — Варна.

Кредита за лозарството и винарството

(Рефератъ четенъ отъ Ив. П. Бързаковъ — агрономъ, председателъ на Българския лозарски съюзъ предъ XI-ия редовенъ лозарски конгресъ въ София на 2 мартъ т. г.)
(продължение отъ кн. 2)

Какво правятъ другитѣ държави за своето лозарство и винарство се вижда отъ следното:

Франция, стара лозарска страна съ развито лозарство и винарство, конкурентка на много винарски държави, подкрепя чувствително лозаро-винарскитѣ кооперации въ страната си. Между многото други мѣрки вземани отъ френската държава за облекчение на лозарската криза, тя строи винарски изби и ги отстъпва срещу нищоженъ наемъ за използване на кооперациитѣ. При постройка на изби отъ страна на кооперациитѣ, държавата подпомага съ $\frac{1}{6}$ отъ стойността на постройката, като плановетѣ се изработватъ даромъ отъ Министерството на земледѣлието. Държавата отпуска дългосрочни заеми до 25 години само съ $2\frac{1}{2}\%$ годишна лихва за постройка на кооперативни изби (законъ отъ 5. VIII.) 1920 год. Този заемъ бива въ размѣръ на 6 пжти колкото е дѣловия капиталъ, внесенъ въ пари или въ натура; кооперациитѣ се освобождаватъ отъ патентъ и данъци върху дохода и отъ всички други бории. (Законъ отъ 29 XII 1926 г.).

Когато Франция, съ закрепнало лозарско производство, дава тия насърчения, колко трѣбва да ги даде българската държава за своето родно лозарство.

И другитѣ винарски страни, съ които ние ще трѣбва да се боримъ на чуждия пазаръ, не стоятъ съ скръс-

тени ржце и да чакатъ времето само да решава въпроситѣ; тѣ взематъ всички мѣрки за насърчение износа на грозде и вино. Така напримѣръ Франция е сключила на 17 VIII 1920 г. договоръ съ Германия да внесе 36 милиона литри вино по благоприятствени мита; Испания съ указъ отъ 19. VI. 1924 год. е уредила официална камара за производителитѣ на грозде, която има за целъ да опредѣля вѣроятното количество грозде, което ще се получи; да проучва каква е реколтата въ другитѣ страни и положението на чуждитѣ пазари на грозде; да разпредѣля изнасяното грозде на чуждитѣ пазари споредъ нуждата на последнитѣ; Да забранява абсолютно износа на негодно или повредено грозде; Да организира пропагандата по всевъзможни начини за намиране на нови пазари и задържане на старитѣ; Да дава на лозаритѣ всички съвети относно всички работи по културата на лозата и борбата противъ болеститѣ и неприятелитѣ имъ. Съ съдействието на държавата да възстанови отношенията съ Америка, сключване на търговски договори съ чужди страни и пр. Контролира, чрезъ изпълнителния комитетъ качеството на изнасящото грозде, държи статистика за износа, държи постоянни сношения съ търговскитѣ камари, консули и комисионери и пр.

Унгрия за улеснение износа на вина построява по гаритѣ голѣми избени помѣщения, които отстъпва срещу

нищоженъ наемъ на кооперациитѣ и голѣмитѣ винарски кжши експортъорки; За да поевтини транспорта на вината и да се явятъ на чужди пазаръ съ конкурентни цени, държавата поема голѣма частъ отъ превознитѣ такси на виното, предназначено за износъ, а напоследъкъ е възприела да кредитира експортъоритѣ съ транспортнитѣ разноски.

За да подкрепи кооперативнитѣ изби държавата записва при всѣка кооперация по 100,000 пенгю (2500000 лева) дѣловъ капиталъ и на всѣка кооперация дава по 50,000 пенгю (1,250,000 лева) безлихвенъ заемъ за оборотенъ капиталъ.

Разбира се, че това туря до нѣкжде въ зависимостъ кооперациитѣ отъ държавата, която зависимостъ се проявява само въ една умѣстна контрола и заинтересованостъ въ добрия ходъ на кооперацията.

Югославия дава премии 40 динара на 100 литри изнесено вино.

Италия и Унгария си служатъ съ рекламни магазини въ странитѣ вносигелки, въ които магазини се точи само тѣхно вино.

Международното положение на страната ни, действително, не е такова та да може тя да направи чрезъ търговски договори всичко това що интереса на нашето лозарство и винарство изискватъ, но все пакъ може да се направи нѣщо. Особено може да се направи нѣщо въ даване рефлексии и премии за изнесеното вино. Закона за нисърчение износа на виното трѣбва да се измѣни, като се даде предимство въ облагитѣ на кооперациитѣ и на по-малкитѣ експортъори, а не на голѣмитѣ такива.

Съ една дума може да се направи много при желание отъ страна на държавата и азъ не се съмнявамъ, че поискано това по единъ законенъ пътъ ще се даде.

Държавата преди 10 години констатира, че занаятчийството запада, че то има нужда отъ кредитъ за да се засили. Тя му отпусна единъ безлихвенъ кредитъ отъ 50 милиона лева.

Тя, държавата, благодетелствува маса съсловия съ всевъзможни премии и маса индустрии съ съмнително за общото благо значение — съ всевъзможни общи и специални облаги, а за лозарството и винарството, освенъ една морална — словесна подкрепа, нищо друго не е дала, а срещу това отъ лозарството и винарството за поземлени данѣци, акцизъ глоби и пр. взима стотици милиони.

При единъ разходенъ бюджетъ отъ 6—7 милиарда лева, какво би струвало на държавата ако ежегодно отпуска само по 20—30 милиона лева, съ които да заплаща на Б. З. Банка разликата въ лихвата отъ 5 до 10%, съ други думи тя да плати на Б. З. Банка за сключени заеми, отъ кждето само трѣбва да се сключватъ такива отъ организиранитѣ лозари и винарски кооперации и частни винари 5%, отъ лихвата и 5% да остане въ тяхъ на длъжницитѣ. Съ тѣзи 20—30 милиона ще могатъ да се облекчатъ заеми на сума около 400—600 милиона лева, а такава сума вложена въ нашето лозарство и винарство би го издигнало до голѣма висота. Тогава лозовата площъ би се увеличила, лозарството въ качествено отношение би се издигнало, съ лозарско-винарски кооперации биха се обсѣjali лозарскитѣ части на страната, тѣ биха се увеличили и подобрили своето производство. Експортъоритѣ биха се увеличили, лозаритѣ биха се организирали да съдействуватъ на износа; би се произвелъ отличенъ продуктъ при низка костуема цена, който и по качество и по цени би билъ своитѣ конкуренти на чуждия пазаръ. Вѣрно е, че държавата изнемогва, че тя нѣма пари, но тя завинага нѣма да има, ако не засили земленото си производство. Тя трѣбва да даде за да вземе. Нека отдѣли 30 милиона отъ акциза и ги употреби за тази цель. Тя похарчи стотици милиони за малко потребни и никакъ не потребни земеделски машини и сбремени съ дългове земеделското население. Нека даде нѣщо и за лозарството.

Тѣзи 20—30 милиона нѣма да се дадатъ веднага, тѣ ще се даватъ постепенно съ развиване на нуждата и отъ такава държавна подкрепа би имало нужда само нѣколко години.

Лозарския кредитъ е личенъ и ипотекаренъ. Той трѣбва да бѣде дългосроченъ, особено последния Варантиния кредитъ трѣбва да бѣде даванъ при нужда и презъ районитѣ антрепозитни винарски изби.

Районни антрепозитни винарски изби Нашитѣ винари нѣматъ условия за винарствуване, па нѣматъ и нуждната техника. Тѣ не могатъ да приготвятъ голѣми количества еднотипово вино. Всѣка тѣхна бѣчва съдържа отдѣлено по качество и видъ вино. Съ такава стока ние не можемъ да се явимъ на чуждия взискателенъ пазаръ и да издържимъ конкуренцията на стари винарски страни (Франция, Испания, Италия и др.). Ние трѣбва да се подготвимъ. Нашитѣ винарски кооперации могатъ да произведатъ по голѣми количества еднокачествени вина, обаче, колкото и да желаемъ страната ни да се обсеѣ съ такива кооперации, това лесно не може да стане. Така че голѣмъ брой лозари и винари ще останатъ вънъ отъ кооперациитѣ, па най-после и не на всѣкъже има условия за такива. Кооперациитѣ не могатъ да предложатъ еднокачествено вино повече отъ по нѣколко десетки хиляди хектолитри и то най-голѣмитѣ отъ тѣхъ. Трѣбва да се намѣри начинъ, по който да можемъ да дадемъ по-голѣмо еднообразие на нашитѣ вина и да можемъ да се явимъ съ гсмѣми количества еднокачествени вина на чуждия пазаръ. Това ние не можемъ да постигнемъ, когато всѣки прави вино; ние не можемъ и да продаваме добре нашитѣ вина, защото всѣки винарь е и търговецъ и не можемъ да следимъ винения пазаръ. Така разпокъсано и раздробено нашето винарство е неудобно и за вътрешния пазаръ и за това ние виждаме виното да се продава въ едно съвсемъ долно качество, неподходяще на отличното ни грозде отъ което е получено, или

добри по качество вина да се продаватъ на неимовѣрно високи, почти недостъпни за масова консумация, цени. Естествено, е че тия две обстоятелства ограничаватъ консумацията, което се отразява върху цената на гроздето.

Ето защо, азъ намирамъ изхода отъ това положение въ построяване на голѣми *антрепозитни винарски изби* по жегѣзо пѣтнитѣ гари и пристанища. Тѣзи складове да обслужватъ отдѣлни райони, които си иматъ специфични на условията грозда и вина. Въ тѣхъ, както лозаро-винарскитѣ кооперации, така и отдѣлнитѣ лозаро-винари при опредѣленъ за тѣхъ минимумъ да внасятъ по преценка своитѣ вина, когато тѣ бждатъ вече готови (следъ второто претакане), кждето ще бждатъ поставени подъ режимъ на разумно отгледване и чрезъ копажиране да се подготвятъ изискванитѣ типове вина.

Управата на тия складове да има грижата за продаване на вината, като вносителитѣ имъ още при внасянето имъ или при нужда да получатъ подъ форма на варантъ до 80% отъ минималната стойностъ на виното, преценено отъ управата на склада и вѣщо лице. Управата може да бѣде избрана или назначена отъ организиранитѣ къмъ склада кооперации и отдѣлнитѣ депозитори винари, и издържана отъ реализиранитѣ печалби отъ продажбата на вината. Тамъ дето производителна лозаро-винарска кооперация нѣма и условията позволяватъ, при склада може да се поддържа и манипулационно отдѣление за правене на вино отъ гроздето на околнитѣ лозарски заселища. Въобще подробенъ ститѣ могатъ да се уредатъ съобразно мѣстнитѣ условия; важното е да се запази принципа — тия складове да служатъ за типизиране на нашитѣ вина и за износители на последнитѣ. Тогава чужденцитѣ нѣма да търсятъ този онзи, да събира различни вина, и да казватъ, че тѣ не купували въ България вина, а купували материали за вино.

Следва.

СВОБОДНА ТРИБУНА.

Проф. Н. Недѣлчевъ.

Производство и износъ на лозовъ материалъ.¹⁾

За възобновяване на унищоженият от филексерата лозя, въ България се разви специално лозарско производство, а именно пепиниерството, което намѣри добри климатически и почвени условия въ нѣкои райони на страната, като Сливенъ, Перущица, Сухиндолъ, Ловечъ и другаде. Пепиниерството се разви особно силно следъ европейската война и стана единъ отъ главнитѣ поминѣци въ много села и градове. Технически това производство се усъвършенствува до такава степенъ, че българскитѣ пепиниеристи получаватъ днесъ по-голямъ процентъ на прихващане и подоброкачествени облагородени лози отъ своитѣ учители—французитѣ. Съ намаление на търсенето на вътрешния пазаръ, обаче, презъ последнитѣ години въ това производство настѣпи голѣма криза. Една голѣма частъ отъ маточницитѣ се изкорениха и пепиниериститѣ намалиха своето производство. Ценитѣ на лозовия материалъ спаднаха и това накара нѣкои отъ по-предприемчивитѣ да направятъ опити съ износъ въ други страни, кждето възобновяването на лозята е въ своя разгаръ, като Гърция, Турция и Ромъния.

Липсватъ точни данни за пространството на маточницитѣ и произведения гладъкъ материалъ, въ страната обаче отъ сведенията, събирани отъ Министерството на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти, се вижда, че Сливенска околия държи първо мѣсто съ 1295 декара маточници и 6,475,000 рѣзника презъ 1928 год. Произведени сж били презъ сжщата година 5,105 000 облагородени лози. На второ мѣсто следва Търновска околия съ 376'6 декара маточници, 2,982,100 рѣзника и 1,934,900 облагородени лози. Други

важни производителни райони сж Ст. Загорски, Севлиевски, Пловдивски, Берковски и др.

Общото производство на облагородени вкоренени лози, споредъ деклариранитѣ отъ пепиниериститѣ количества презъ 1928 год., е била къмъ 17 милиона. Вѣроятното количество, е по голѣмо — къмъ 20 мил. първокласни облагородени вкоренени лози.

По голѣмата частъ отъ произведения лозовъ материалъ се пласира въ вътрешността. Прави се и износъ, обаче точния брой на гладкия, вкорененъ и облагороденъ материалъ, който се изнася, не е известенъ, понеже Дирекцията на статистиката посочва само килограмитѣ и стойността въ левове. Така, презъ 1928 год. сж изнесени 353,000 кгр. лозовъ матер. за 21,400,000 лв., презъ 1929 год. сж изнесени 302,000 кгр. лозовъ матер. за 24,400,000 лв., презъ 1930 год. сж изнесени 200,000 кгр. лозовъ матер. за 12,100,000 лева.

Презъ последната година имаме чувствително намаление на износа — съ 50%, което вѣроятно се дължи на възбраната износа на Афузъ Али.

Износътъ ни бѣ насоченъ най-напредъ въ Гърция и Турция, но тамъ той срѣща голѣми затруднения. Освенъ това, Гърция успѣ да засили собственото си производство на лозовъ материалъ, така че не чувствува голѣма нужда отъ вносъ на лози. Отъ 1929 год. насамъ нашиятъ износъ въ Ромъния добива все по-голѣмо значение. Споредъ ромънски източници, отъ България, презъ 1929—30 год. сж внесени около 1 900,000 облагородени лози.

Ромъния, която е по редъ 4 та лозарска страна въ Европа, за дълги години ще бжде добра клиентка на лозовъ материалъ. Споредъ професоръ Теодореско, Ромъния се нуждае ежегодно отъ срдно 20 милиона облагородени лози. Една частъ отъ тѣхъ тя произвежда въ страната, а друга внася отъ чужбина, главно отъ Франция и Англия. Като се има предъ видъ,

¹⁾ Рефератъ, изнесенъ предъ конференцията на пепиниериститѣ, състояла се на 9.11 т. г. въ София.

че Ромъния не може да произведе и половината отъ нужния ѝ за сега материалъ, отъ друга страна тамъ има силно течение да се замѣнятъ директнитъ лозя съ присадени лози, а директнитъ лози въ Ромъния заематъ голѣма площъ — половината отъ лозята, т. е. къмъ 1.5 милиона декари, ромънското лозарство се нуждае ежегодно отъ вносъ, който ще се засили въ бъдеще. Ето защо, вниманието на българскитъ пепиниеристи трѣбва да бже насоченъ къмъ затвърдяването на ромънския пазаръ, като най-близъкъ и удобенъ. Единъ день ще бже възможенъ и вноса въ Русия, която представлява още по-голѣмъ пазаръ за лози.

Главнитъ прѣчки, които се явяватъ за нашия износъ сж първо — неподходящитъ за Ромъния наши подложки и присадници и второ — лошата организация на тази търговия у насъ. Въ Ромъния разнитъ подложки заематъ следнитъ проценти по пространство на лозята:

Върху Рип. порталисъ	— 53 03 ⁰ / ₀
„ 3309	— 36 84 ⁰ / ₀
„ Ганзенъ № 1	— 5.16 ⁰ / ₀
„ 420 А и Телеки	— 4 49 ⁰ / ₀
„ Монтикола	— 0.38 ⁰ / ₀
„ 1202	— 0 10 ⁰ / ₀

Отъ тѣзи числа се вижда, че главнитъ наши подложки — Монтикола, 1202 и 41 Б сж много слабо застъпени. Изброенитъ три наши подложки не сж забранени въ Ромъния, но не се предпочитатъ, а се търсятъ главно Порталисъ и 3309.

За присадницитъ положението е още по-обезсърдително. По частни сведения научаваме, че за настоящата година ромънското министерство на земледѣлието е изработило единъ списъкъ на присадници, които ще могатъ да се разпространяватъ въ Ромъния, като главнитъ български сортове сж изхвърлени, а сж оставени французки и ромънски сортове. Списъка е следния:

I Десертни грозда: Шасла доре, Шасла червена, Шасла Наполеонъ, бѣла и червена разакія, Афузъ Али,

Хамбургски мискетъ, Перлъ де Ксаба, Роаялъ Вичегарлъ.

II За вина: Алиготе, Брагина, Башиката, Кадарка черна, Пино бѣлъ, Пино черенъ, Пино сивъ (гри), Крампошика, Корбъ, Каберне, Фетяска алба, Французка, Фурминтъ, Галбена, Траминеръ, Гордонъ, Граса, Мюскаделъ, Фронтинянски мискетъ червенъ, Рислингъ, Савинйонъ, Гжмза и Тамянка.

Отъ тѣзи списъкъ се вижда, че памида и димята не се допускатъ. Ние не допускаме износа на Афузъ Али — тогава какво остава за износъ?

Една отъ главнитъ прѣчки се явява забраната износа на благородени лози отъ Афузъ Али. Чуждитъ лозари съ право възразяватъ: „Когато вие, българитъ, не продавате по-добритъ си грозда, не желаемъ и другитъ ви сортове“. Тази забрана на износа на Афузъ Али отъ България е едно велико недоразумение. Всички лозари, които поддържатъ, че съ износа на благородени лози отъ Афузъ Али се върши едно предателство спрямо българския лозаръ, се лъжатъ много или заблуждаватъ другитъ. Каква целъ се преследва съ забраната на този износъ: 1) Да се задоволи вътрешния пазаръ съ Афузъ Али при низки цени на лозитъ и 2) Да не се даде възможностъ на нашитъ конкуренти да размножатъ Афузъ Али за да не ни конкуриратъ — да не ни биятъ по главата съ нашитъ камъни, както нѣкои картинно се изразяватъ. Постигатъ ли се тѣзи две цели? Съвсемъ не. Българскитъ пепиниеристи сж въ положение да произведатъ десетъ пкти повече благородени лози, отколкото се нуждае България. За да се насити българския пазаръ два милиона благородени лози отъ Афузъ Али сж достатъчни. Ако българскитъ лозари смѣтатъ, че пепиниериститъ ще облагородятъ десетъ милиона лози отъ Афузъ Али и после ще имъ ги даватъ на безценица, тѣ се лъжатъ. Пепиниериститъ намалиха до минимумъ производството на Афузъ Али и пакъ ще държатъ на цена, която да въз-

награждава тѣхния трудъ. Така че съ тази възбрана очакватъ поевтиняване на лозария материалъ нѣма да дойде. И не е справедливо да заставаме съ законъ българскитѣ пепиниеристи да продължаватъ лозаритѣ съ евтини лози, когато гроздето на Афузъ Али се харчи на такива високи цени.

По втория въпросъ, много непроевѣтени лозари си правятъ илюзията, че нашия Афузъ Али никжде го нѣма, че Господъ го е спусналъ само въ България, та дръжте сега да го монополизираме като бубеното семе на китайцитѣ. Отъ една анкета, която азъ извършихъ въ разни държави се добрахъ до положителни данни, че този сортъ е разпространенъ въ всички южни лозарски страни подъ разни имена: въ Ромъния — Алепо, въ Италия — Реджина, въ Испания Реалъ, въ Франция — Датие, въ Гърция — Актони масеронъ и пр. Не е истина, че той е разпространенъ тамъ само по нѣколко главини изъ лозята. Италия и Франция произвеждатъ съ милиони килограма грозде отъ тоя сортъ.

Всички голѣми пепиниеристи въ Италия, Франция и Испания присаждатъ съ стотици хиляди облагоустроени лози отъ Афузъ Али и всѣки лозаръ може да си изпише лози отъ тамъ.

Съ забраната ние принуждаваме ромъни и сѣрби да си доставятъ лози отъ Франция и Алжирия, вмѣсто да имъ приберемъ златото. Нашето експортно грозде Афузъ Али ще бжде запазено отъ конкуренция не съ законъ, а съ нашитѣ особенни почви, съ нашиятъ климатъ, грижитѣ и труда на нашия интелигентенъ лозаръ. Да не прѣчимъ на тия наши лозари пепиниеристи да живѣятъ отъ своята професия съ безсмислени закони, които нѣма никога да постигнатъ поставенитѣ си цели, да не ги опростаяваме за празни работи, а да дадемъ възможностъ да се развиватъ и покрай тѣхъ си да даватъ препитание на хиляди работници, които въ тази криза не могатъ да намѣрятъ другаде препитание. Справедливостта изисква да се разреши износа на облагоустроени лози отъ Афузъ Али. Ще трѣбва сжщо да се улесни износа на облагоустроенитѣ лози още презъ тази пролѣтъ, като нашето Министерство на земледѣлието направи постѣпки предъ ромънското да допусне вноса на по важнитѣ български сортове, като памидъ, димятъ и др. Въ противенъ случай ще провалимъ и тоя поминѣкъ, който за сега се крепи тукъ тамъ изъ лозарскитѣ райони.

СЪЮЗНИ И ДРУЖЕСТВЕНИ.

Лотариевъ комитетъ при Българския Лозарски съюзъ въ София.

Л И С Т Ъ

За печалбитѣ отъ паричната лотария на Българския Лозарски съюзъ за фондъ „Изграждане съюзеиъ лозарски домъ“, теглена на 22 мартъ 1931 г.

1 печалба отъ 50,000 лв. № 42449;	1 печалба отъ 20,000 лв. № 2261;
2 печалби отъ 10,000 лева № № 5792 14061	
4 " " 5,000 " № № 1867 22766 33276 47819	
20 " " 1000 " № № 602 4738 4854 5909 7080 8380	
8511 9030 15044 19181 19390 23758 23818 26167 26438 34633 34833 42117 42290 42309;	
40 печалби отъ 500 лв. № № 433 962 2098 5211 5774 5973	
6775 7530 11004 11713 12823 13144 14471 14195 15025 17274	
17890 20304 20398 20971 25238 26094 26269 28740 30189 32578	
33783 35662 36102 36186 37585 37825 37998 38915 40160 40354	
42801 45780 47529 48067;	

500	печалби	отъ	100	лева	№	№	81	100	237	547	617	657
766	3627	6506	10606	13493	16486	19705	22887	25485	29341			
805	3765	6640	10674	13534	16522	19827	22894	25795	29392			
1034	3995	6706	10865	13569	16766	20000	23027	25825	29426			
1131	4021	6780	10881	13636	17205	20255	23060	26124	29528			
1305	4237	6823	10991	13753	17299	20263	23170	26190	29585			
1358	4348	6861	11045	14072	17534	20354	23188	26290	30058			
1389	4368	6970	11208	14217	17550	20509	23201	26309	30288			
1483	4472	7014	11265	14313	17551	20692	23231	26556	30397			
1500	4478	7068	11424	14396	17614	20821	23335	26603	30842			
1505	4597	7101	11529	14451	17824	20897	23408	26651	30900			
1600	4671	7472	11577	14515	17873	20905	23437	26823	31041			
1737	4691	7676	11791	14700	18106	20991	23513	27152	31165			
1763	4785	7753	11876	14711	18208	21005	23544	27164	31167			
2045	4870	7787	11907	14806	18232	21038	23806	27247	31186			
2188	4881	7872	11986	14875	18320	21286	24190	27343	31363			
2291	4936	7905	12024	14892	18555	21579	24398	27372	31386			
2337	5110	8031	12060	14920	18591	21695	24540	27526	31505			
2376	5129	8094	12106	15116	18612	22117	24551	27542	31766			
2821	5186	8104	12203	15189	18653	22213	24690	27556	31774			
2876	5652	8222	12416	15450	18661	22403	24707	27684	31955			
3117	5804	8327	12613	15512	18812	22575	24738	27795	31960			
3135	6956	8622	12696	15600	18858	22613	24886	28207	32103			
3253	6015	8765	12743	15894	18947	22665	25094	28213	32109			
3288	6186	8778	12887	15923	19020	22683	25120	28215	32153			
3309	6285	9335	12933	15925	19026	22752	25131	28336	32264			
3336	6332	9392	12985	15999	19157	22785	25150	28485	32265			
3399	6336	9796	13177	16091	19179	22836	25276	28882	32343			
3424	6366	10094	13186	16299	19446	22839	25362	28899	32405			
3330	6441	10182	13373	16417	19685	22843	25376	28984	32433			
32505	43200	36336	38350	40152	42385	44199	45575	47281	48358			
32615	34394	36439	38371	40403	42455	44253	45693	47287	48475			
32663	34373	36538	38389	40424	42513	44392	45738	47325	48494			
32740	34453	36539	38393	40497	42625	44397	45763	47470	48546			
32822	34558	36566	38468	40859	42748	44407	45875	47650	48588			
33006	34577	37087	38497	41008	42753	44490	45980	47652	48667			
33165	34655	37152	38586	41031	42801	44496	45985	47668	49091			
33302	35968	37194	38808	41040	42820	44544	46043	47785	49147			
33603	35025	37201	38840	41071	42877	44563	46083	47832	49309			
33700	35135	37405	38977	41158	42940	44586	46118	47883	49500			
33703	35193	37498	39073	41180	42972	44693	46261	47888	49627			
33705	35227	37531	39297	41246	43024	44694	46444	47913	49817			
33804	35354	37643	39456	41284	43084	44760	46598	47942	49875			
33829	35579	37668	39510	41395	43202	44871	46689	47946	49919			
33902	35614	37738	39611	41460	43280	44872	46728	48178	49985			
33908	35877	37896	39704	41511	43287	44905	46987	48181				
33916	36822	37971	39818	41750	43339	44947	47053	48202				
33975	36033	38066	39864	41977	43469	45025	47196	48206				
33992	36043	38109	39886	42139	43525	45033	47223	48227				
34001	36031	38247	39946	42166	44064	45386	47238	48306				
34014	36126	38299	39996	42214	44095	45526	47264	48334				

Изплащането на печалбитъ ще почне отъ 1 май т. г. и ще продължава до 22 септемврий, т. г. Непоисканитъ до тази дата печалби оставатъ за въ полза на фонда. Лицата, които печелятъ 1,000 и повече лева, трѣбва да представятъ освенъ билета и разписка за получената сума още и удостоверение за платенъ безвъзмезденъ данъкъ и бирническо удостоверение.

КОМИТЕТА.

На 4 т. м. мина на трето четене и „законопроекта за изменение и допълнение на закона за продължение срока за доброволното изплащане на прѣжитѣ данѣци и на чл. 14 отъ закона за закупуване и износъ на зърнени храни“, въ чл. 3. на който, по настояване на лозарския съюзъ се прибави следното: „Съ данѣчни бонове може да се издѣлжаты освенъ данѣцитѣ, поменати въ чл. 14. отъ закона за закупуване и износъ на зърнени храни, обнародванъ въ брой 218 отъ 26. декемврий 1930 год. на „Държавенъ вестникъ“, и следнитѣ: допълнителния поземленъ данѣкъ за земятъ посѣти съ тютюнъ и оризъ, *данѣка върху материалитѣ, отъ които се вари ракия, и акциза на виното, заедно съ наложенитѣ върху тѣхъ глоби за закъснение, дължими отъ производителитѣ по бирническитѣ партидни книги*“.

По искание на лозарския съюзъ е внесенъ въ камарата и поставенъ на днев. редъ следния законопроектъ:

Мотиви

къмъ законопроекта за освобождаване отъ вносно мито и общински налогъ внасянитѣ отъ странство жглово желѣзо и гладка галванизирана тель, нуждни за отглеждане на десертни сортове лози.

Г. г. народни представители.

Опититѣ, които се направиха презъ последнитѣ години съ износа на десертно грозде, показаха, че то намيرا много добъръ пазаръ въ странство и че се заплаща на износна цена. Налага се едно увеличение пространството на лозята съ тия сортове и подобрене системата на отглеждането имъ, за да може да се увеличи производството на десертно грозде за износъ и подобри качеството му.

Практиката показва, че най-много грозде отъ единица площъ и отъ добро качество се получава, когато лозитѣ се подложатъ на специална рѣзитба и се поставятъ на желѣзни подпорки — телена конструкция.

Поставянето на такива конструкции струва твърде скъпо, поради ви-

соката цена на специалното за целта жглово желѣзо и гладка галванизирана тель. Освободени тия материали отъ голѣмото мито и други бери, съ които се облагатъ, тѣ ще поевтиняетъ и ще се даде възможность и на дребнитѣ и бедни лозари да направятъ на лозята си съ десертни грозда и специално съ „Афузъ Али“ телени конструкции и съ това да увеличатъ производството на грозде отъ единица площъ и подобратъ качеството му.

гр. София, априлъ 1931 год.

Министъръ на Земледѣлието и държавнитѣ имоти: Гр. Василевъ.

Законъ

за освобождаване отъ вносно мито и общински налогъ внасянитѣ отъ странство жглово желѣзо и гладка галванизирана тель, нуждни за отглеждане на десертни сортове лози.

Членъ единственъ. Освобождаватъ се отъ вносно мито и общински налогъ внасянитѣ отъ странство жглово желѣзо съ размѣри до 5 см. ширина и до 4 м. м. дебелина и гладка галванизирана тель до 3 м. м. дебелина, нуждни при отглеждането на десертни сортове лози.

За да се освободятъ желѣзото и тельта отъ мито и общински налогъ, трѣбва вносителитѣ имъ: лозарѣтъ, кредитната кооперация, лозарско дружество, да представятъ на митницата удостоверение отъ съответното държавно агрономство, въ което удостоверение се посочва количеството на жгловото желѣзо въ погонни метри и тельта въ кгр. Вносителитѣ, за които се установи, че използватъ внесени тѣ, при условията на настоящия законъ, желѣзо и тель и за други цели, се наказватъ съ заплащане стойността на желѣзото и тельта и глоба съ тройния размѣръ на вносното мито и въ двоенъ размѣръ общин. налогъ.

Б. Р. Поискано е да се измени широчината на жгловото желѣзо до 6 см. и дебелината му до 6 м. м., тельта дебелината ѝ да е до 4 м. м. и да се разреши употреблението имъ както за телени конструкции, така сжщо и за ограда на десертнитѣ лози.

КООПЕРАТИВНИ.

Ат. Г. Бойчиновъ
инж. агрокольт.

Организация на винарският кооперации въ ю. Франция.

Известно е, че Франция е първата страна въ свѣта по своето лозарство и винено производство. Тукъ има повече отъ 1,500,000 домакинства, които се препитаватъ съ лозовата култура, а срѣдното годишно производство на вино се движи отъ 40 — 60 милиона хектолитра. Срѣдно се смѣта, че лозарството дава единъ до ходъ отъ около 10 милиарда франка, или въ наши пари, повече отъ 50 милиарда лева. Поради това, че днесъ винарството е напълно индустриализирано, работа която е свързана съ голѣми разходи, очевидно не подхожда на дребния, а даже и срѣдния лозаръ; той не може да се ползва отъ всички нововъведения въ винарската техника. Използването на второстепеннитъ продукти е възможно само при голѣмитъ изби, защото нужнитъ за тази цель инсталации не могатъ да се рентируютъ, освенъ при преработване на грамадни количество грозде.

Поради това, интересно е да видимъ, каква роля и какво значение могатъ да иматъ сдруженията за общо преработване на гроздето или така нареченитъ винарски кооперации.

Винарският кооперации въ Франция датуватъ отъ 1907 година, но по-активна дейность се забелязва следъ 1910 година, когато се основаватъ повече такива сдружения; и като масово обществено явление тѣ се проявяватъ едва следъ войната, а именно 1919 до 1923 год. Впрочемъ, има още лозарски общини, които нѣматъ кооперации, но тенденцията е такава че въ скоро време почти всѣко заселище на Миди ще си има своя кооперативна изба. Споредъ даннитъ, които имахъ възможность да взема презъ 1929 година отъ секретаря на Съюза на винарският кооперации, който има

своето постоянно седалище въ Монпелие, то по това време въ Южна Франция има както следва: 153 винарски кооперативни изби, които могатъ да преработятъ общо до 2 000,000 хектолитра вино при използване на своя пълненъ капацитетъ. Въ сжщата година (1929) тѣ сж преработили около 1,600,000 хектолитра вино и сж обединявали общо 16,259 члена лозари.

Срѣдно взето тѣзи изби преработотъ 5,000 — 10,000 хектолитра вино годишно. Най-малкитъ преработватъ до 2,500 а най-голѣмата до 140,000 хектолитри. Членоветъ въ отдѣлнитъ изби се движатъ отъ 45 — 431. Срѣдно взето отдѣлнитъ членове внасятъ отъ 25 — 205 хектолитри вино и притежаватъ отъ 5 — 30 декара лозе.

Изобщо пресмѣтнати, постройкитъ и инвентара на всичкитъ кооперативни изби струватъ около 330 милиона български лева и се пада срѣдно за хектолитъръ преработено вино 180 — 240 лева и мобилизиранъ дѣловъ капиталъ въ постройки и машини. Лесно е да се разбере, че имобилизираниятъ капиталъ е толкова по-малкъ за хектолитъръ, колкото избата е по-голѣма. Сжщо съ по-голѣмата изба всички машини и инсталации за използване второстепеннитъ продукти се по-добре реализиратъ. Поради тѣзи именно съображения повечето отъ кооперативнитъ изби не разполагатъ даже и съ собствени дестилатори, а просто продаватъ пращинитъ си. Напоследъкъ, за да се избѣгне това, обзавеждатъ се районни дестилатори които иматъ за цель да обслужватъ нѣколко наблизко отстоящи кооперативни изби. Единствено кооперативната изба въ Морсиаргъ има собствени дестиларии и инсталации за извличане на винения камъкъ, това е най-голѣмата изба която преработва срѣдно 12 — 14 милиона литри вино годишно. Постройкитъ и инсталациитъ на тази изба струватъ повече отъ 30,000,000 лева. Изобщо тя е най-

добре обзаведената и най-голямата кооперативна изба на Южна Франция, която служи за образец на всички останали. Средно взето за всички построени изби се пада по 25,000 лв. на членъ дяловъ капиталъ, който е имобилизиранъ въ постройки и инвентаръ. По правило на кооператоритъ не се даватъ субсидии, така кооперацията въ Морсиаргъ е получила едва около 450,000 лева субсидия отъ държавата, когато сжщата е ангажирана съ 30,000,000 въ постройка. Най-често на кооперациитъ се отпуща дългосроченъ кредитъ съ лихви отъ 20/0 и въ размъръ до два пѣти повече отъ внесения дяловъ капиталъ. Споредъ мнението на секретаря на съюза на винарскитъ кооперации, една политика на правилно кредитиране е много по умѣстна отколкото даването на субсидии, които често не се използватъ стопански и въ повечето случаи сж неумѣстно изразходвани за неумѣстни нужди или не рентиращи се.

Субсидията до известна степенъ се смѣта, че поощрява разхищенията и не действува въ никой случай възпитателно. Обратно, кредита предполага една по обмислена и системна организация. Преди да се изразходва единъ кредитъ, по напредъ се пита, какво той ще донесе и кога ще може да се погаси и върне. Поради това кредитътъ събужда обществената и стопанска предприемчивостъ и контролъ въ дѣлата на избата. Кредитъ не може да използва никой, освенъ този, който е логично и стопански обоснованъ въ своето предприятие, а това е вече една сериозна гаранция за успѣха на предприятието. Всѣко сдружение което ще иска кредитъ, представя на специална за целта служба при Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти едно мотивирано изложение за начина, по който ще бжде използванъ кредита. Тази служба, следъ като разкритикува проекта, и ако е нужно следъ като го корегира, дава кредита, като сжщевременно следи сжщо какъ ще бжде използванъ този кредитъ. Сжщата служба дава още цѣли планове

за постройка и обзавеждане на кооперативнитъ изби.

Нуждно е при това да отбележимъ, че кооперативнитъ изби въ Франция, макаръ и доста нови, сж се развили много правилно, безъ да сж изпадали въ голѣми затруднения. Тѣ сж живи стопански организации които се рентиратъ и най-редовно сж погасявали дълговетъ си, било къмъ държавата или частнитъ си такива.

Най-сжщественото и съ което най-много се различаватъ французкитъ винарски кооперации отъ нашитъ е обстоятелството, че въ тѣхъ е запазена и напълно уважена личната свобода да се проявява всѣки членъ като собственикъ на своето грозде и вино. Въ какво именно се изразява тази лична свобода? Споредъ устава на сдружението, всѣки членъ има пълна свобода да внесе или не своята реколта въ кооперативната изба, при последния случай се задължава само да заплати припадащитъ му се разноси по амортизиране на постройкитъ и машинитъ. Това обикновено е предвидено и равно 8 — 10 лева на хектолитъръ невнесено вино. Отъ друга страна, веднѣжъ внесено и преработено гроздето, то съобразно рандемана се изчислява следващото се вино на всѣки членъ, съ което вино последниятъ има пълно право да разполага по единъ най-абсолютенъ начинъ на собственикъ. Той може да си го продава частно по цени, които намѣри за добри, на единъ или другъ търговецъ на кредитъ или въ брой. Въ самата изба смѣткитъ на членоветъ сж завѣрени не въ пари, а въ вино, което имъ дължи избата.

По този начинъ задачитъ на управителния съветъ сж опростени; неговата отговорностъ е ограничена, по този начинъ нѣма поводъ за подозрения и неразбирателства. Известно е, че цената на виното, както на всѣка стока е подложена на голѣми или малки колебания, поради това всѣки членъ може да избере единъ или другъ моментъ за продажбата на припадащата му се частъ отъ вино.

Следва.

БЮЛЕТИНЪ

НА ЛОЗАРО-ОВОЩАРСКОТО ИНФОРМАЦИОННО БЮРО -- ПЛЕВЕНЪ

BULLETIN DU

Bureau D'Information viti — Pomologique

Pleven — Bulgarie.

BULLETIN DES

Informationsbüro für Wein & Obstkulturen

Pleven — Bulgarien.

Положението на пазаря.

Досегашното положение на пазаря въ цѣлата страна е изложено по райони по долу.

Промѣни въ смисълъ на подобрение ценитѣ, ще могатъ да се очакватъ едва съ настѣпване на лѣтото, когато болнитѣ и предразположени къмъ заболяване вина ще бждатъ отстранени отъ пазаря. Все пакъ едно подобрене въ ценитѣ на качественитѣ вина, макаръ и късно презъ лѣтото — може да се очаква.

Южна България.

Въ *Анхиало* и *Бургазъ*. При сравнително оживени сдѣлки, червенитѣ вина съ крепкостъ 10 и 10.5 се продаватъ между 700 и 800 лева хектолитѣра. Тъмно червенитѣ вина, добити съ участието на французки обагрени грозда и безъ да сж изтачани, отъ гроздовата каша — се търсятъ охотно за мѣстния пазаръ и за настѣпващия сезонъ, при цени 900 и 1000 лв. за хектолитѣръ. Бѣлитѣ вина съ значителенъ отенѣкъ къмъ розово (луковъ цвѣтъ), при крепкостъ 11 — 11.5 преобладаватъ и се продаватъ между 750 и 800 лв. хектолитѣра. Тѣ се пласиратъ главно въ окръга; значителни количества се прашатъ за Варна и София.

Въ *гр. Анхиало*, отъ произведениѣ около 30,000 хектолитри вина презъ последния гроздоберъ сж продадени и изнесени до края на мартъ около 12,000 хектолитра.

Вината отъ Карнобатския „Алчакъ“ (с. с. Фердинандово, Сунгурларе, Куруджиево, Мокренъ), понеже сж въ съвършено малко количество още

отъ гроздобера (поради разразилата се въ широки размѣри перноспора презъ миналото лѣто) сж достигнали едни отъ най високитѣ цени — между 1,300 и 1,400 лв. на хектолитѣръ. Пазаря имъ е главно въ София и въ близкитѣ на Карнобатъ селища.

Въ *Сливенъ* червенитѣ вина отъ последния гроздоберъ сж издържани и на вкусъ и на цвѣтъ, който е доста интензивенъ и приемливъ за тоя типъ вина. При сдържани сдѣлки, тия вина, при крепкостъ между 11 и 12, се продаватъ между 1000 и 1100 лева хектолитѣра. Бѣлитѣ вина съ крепкостъ 11 до 12.5 се продаватъ на цени 1000 — 1200 лева за хектолитѣръ: до сега продажбата на бѣлитѣ вина е надвишавала тая на червенитѣ, които въ началото на лѣтото ще бждатъ предпочитани. Кооперация „Шевка“ е продала сравнително малки количества.

Въ *Ямболъ* се продаватъ главно бѣли вина. И тукъ сдѣлките сж доста затегнати, главно поради кризата и безпаричието. Ценитѣ на бѣлитѣ вина, съ крепкостъ 11 — 12, се движатъ на едро между 1000 и 1100 за хектолитѣръ. Червенитѣ вина, ако и слабо застѣпени и слабо купувани, се продаватъ между 950 и 1050 лева хектолитѣра, при крепкостъ 10.5 — 11.5.

Винарската кооперация „Мискетъ“ е продала сжщо малки количества, главно бѣли вина.

Въ *Ст. Загора* и *Чирпанъ* въпрѣки обстоятелството, че вината отъ последната реколта, сж сжщо доброкачествени, тѣ се продаватъ на понизки цени и затова сдѣлките сж по оживени. Тукъ сж произведени главно

бѣли вина; при крепкостъ между 11 и 12, ценитѣ сж за хкл. отъ 800 до 900 лв., на едро и франко производителя

Винарскитѣ производителни кооперации „Лоза“ въ Ст. Загора и Районната банка въ Чирпанъ, сж продали по $\frac{1}{3}$ отъ произведенитѣ си вина по цени 800—870 лв. за хкл.

Въ *Пазарджикско*, поради разразилата се пероноспора, на много мѣста, и поради обстоятелството, че възобновлението на голѣма частъ отъ лозята датира сравнително отъ скоро — произведенитѣ вина, въ голѣмата си частъ, не сж съ тия качества, каквито сме свикнали да търсимъ въ тѣхъ отъ по-отдавнашно време. Малкото ценни вина тукъ, добити отъ възрастни и запазени лозя, се продаватъ на доста високи цени; при алкохолно съдържание 12 — 12.5 — 13, тия вина се продаватъ на едро между 1250 и 1400 лева хектолитѣра.

Въ *Станимака*, поради разразилата се пероноспора презъ изтеклото лѣто, има много слаби запаси отъ вина изобщо, а още по-малко — запаси отъ ценни вина. Маврудови вина отъ запазени лозя и добре приготвени, се продаватъ между 11 и 12 лева литѣра на едро.

Северна България.

Въ *Видинско* ценитѣ на вината се подържатъ сравнително най-низки и поради голѣмата реколта презъ последния гроздоберъ, и поради обстоятелството, че вината отъ тоя районъ, въ голѣмата си частъ, сж едни отъ най-обикновенитѣ и малко търсенитѣ. Изключение правятъ вината, произведени отъ с. с. Ново-Село, Неговановци, Халваджи и Чонгурузъ, както и тия съ произходъ отъ възвишенията около с. Рупци; тукъ действително се срѣщатъ партии вина, които поради високитѣ си качества, съвсемъ не даватъ идея за ония прости вина които сме свикнали да познаваме и таксуваме като вина „Изъ Видинско“. Поради това и ценитѣ на вината изъ Видинския районъ се крайно различа-

ватъ; тѣ вариратъ между 500 и 850 лв. за хкл. и за вина съ крепкостъ между $8\frac{1}{2}$ и $12\frac{1}{2}$.

Въ *Плѣвенъ* иматъ отъ изтеклия гроздоберъ, една отъ най-рѣдкитѣ по качество реколта, за района. И червенитѣ и бѣлитѣ вина тукъ сж еднакво ценни тая година. При доста оживени сдѣлки, вината се продаватъ по цени между 800 и 900 лева хектолитѣра и при алкохолно съдържание между $11\frac{1}{2}$ и $12\frac{1}{2}$

Винарската кооперация тукъ „Плѣвенска гѣмза“ е продала значителни партии по тия цени.

Изъ *цѣлия Търновски окръгъ* се отбелязва единъ силенъ тласкъ въ засаждането на лозя, главно десертни; навсѣкжде се виждатъ приготвени за засаждане мѣста, повече отколкото презъ изтеклитѣ нѣколко години.

Въ *Вратца* червенитѣ и бѣли вина се продаватъ при съдържани сдѣлки, между 700 и 850 лв. хектолитѣра. Добре би било тукашнитѣ лозари производители да не се отдѣлятъ отъ добрата си традиция да прозвеждатъ червени вина, при наличността на своитѣ „Зарчинъ“ и „Гѣмза“ и при изгоднитѣ си изложения и почви; производството на бѣли вина нека оставятъ за ония райони и мѣста, кждето червени вина, съ успѣхъ, не могатъ да се получатъ.

Джибровитѣ ракии се продаватъ въ Северна България между 0.58 и 0.60 лева алкохолния градусъ, а въ Южна — между 0.60 и 0.62 лв. *Джибровия дестилатъ* съ крепкостъ 94 — 95° се продава общо по цени 0.66 — 0.67 лв. за алкохоленъ градусъ, при сравнително слаби сдѣлки.

Сливовъ ракия — 0.59 — 0.61 лв. градуса.

Облагородени лози:

Ценитѣ и до последния моментъ непромѣнени, както за виненитѣ така и за десертнитѣ сортове.

Изглежда, че облагороденитѣ лози, за които е гарантирана автентичността, — сж намѣрили сигуренъ плащментъ.

ХРОНИКА.

На всички не издължили абонамента си за тази година (1931) се изпращат квитанции чрез пощата. Умоляват се абонатите сами да потърсят пощенския раздавач и да изплатят квитанцията от 60 лева.

Тия абонати, които не издължат квитанцията или не изпратят направо до редакцията — Плѣвѣнъ сумата 60 лева най-късно до 30 май т. г., нѣма да имъ се изпраща по-нататъкъ списанието.

На издължилите се абонати — частни лица нѣма да се изпращат квитанции, а ще се слага на книжката щемпѣлъ „Абонамента ви е платенъ“.

Радиоактивност на виното. Италианския вестникъ Commereio Vinicolo съобщава, че въ последно време Д-ръ Nannei Carlo Alberto е правилъ изследвания и установилъ какво италианското вино има слаба радиоактивностъ. Това свойство стояло въ зависимостъ, предимно отъ почвата, дето расте лозата. Най-радиоактивните вина се произвеждали въ Сардиния, Сицилия и Тоскана, тамъ, дето се простира най-големата вулканическа областъ.

Цвѣта на виното: бѣлъ или червенъ, както и алкохолното съдържание, не оказвали никакво влияние върху радиоактивността му.

Н. Хр. М.

За допуснатите грѣшки въ адреса или по плащането молимъ да се пише въ редакцията точния адресъ и № на препоръчаното писмо или записа съ който сж пратени парите.

Лозарската лотария е теглена. Резултата — печелившиятъ № „листа“ е помѣстенъ въ настоящета книжка.

В. „Питиепродавецъ“ органъ на съюза на питиепродавците бр. 154 пише „аргументирана и съ данни“ статия противъ картела на пивоварите. Питиепродавците сж застанали споредъ насъ на погрѣшна позиция, като плачатъ противъ намаление производството и пласимента на бирата. Бирата у насъ не е била и нѣма да бже народно питие. Тя носи полза само на пивоварите. Отъ нейното изчезване нито държавата нито питиепродавците ще загубятъ, защото сжщитѣ приходи ще получатъ отъ виното. Бирата е питие, нужно само на капризните и „поевропейчени“ пиячи.

Народното стопанство и търговския ни балансъ само ще спечелятъ отъ забраната на това питие. Ний, лозарите, предлагаме достатъчно, качествено и евтино вино и апелираме къмъ питиепродавците да бойкотиратъ бирата, като престанатъ да я търсятъ и продаватъ.

Подканватъ се всички лозаро-винарски кооперации, дружества и лозарските селища телеграфически да искатъ отъ г-да М-ръ председателя, финансите, Земледѣлното и председателя на камарата за следното:

- 1) Да се премахне акциза на вината и
- 2) Да се не намалява акциза на бирата.

Огъ съюза.

ЛОЗАРИ, ако искате да запазите лозята си отъ

„ПЕРОНОСПОРА“

употрѣбете при прѣскането смѣсътъ съ

СОДА СОЛВЕЙ

(ВМѢСТО СЪ ВАРЪ)

ПРОПОРЦИЯ: Вода — 100 литра, Синъ камѣтъ — 2 кгр., Сода Солвей — 1 кгр.

Продава се въ всички по-главни колониални магазини.

За подробности отнесете се до главния представителъ

Херманъ Хрѣоникъ — София

или клонове: **София, Русе, Варна, Бургасъ.**

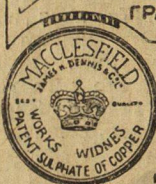
Само тѣзи марки гарантиратъ качеството и предпазватъ лозаря

ВНИМАВАЙТЕ
варелитъ се подправятъ

АНГЛИЙСКИ
Sulphate of Copper

СИНИЯ
КАМЪКЪ

ПРЕДПАЗВА ОТЪ БОЛЕСТИ
ЛОЗЯТА, РАСТЕНИЯТА ВЪ
ЗЕМЛЕДѢЛИЕТО И
ГРАДИНАРСТВОТО

МАКЛЕСФИЛДЪ

МОНДНИКЕЛЪ

МАКЕХНИ

РАЗЕТЕ СЕ ОТЪ ИМИТАЦИИ!

ОБРЪЩАЙТЕ ВНИМАНИЕ НА МАРКИТЪ!

ГАРАНТИРАНА 98-99% ЧИСТОТА
ПРИ СЪДЪРЖАНИЕ 25 НА СТО ЧИСТА МЪДЪ (БАКЪРЪ)
НАМИРА СЕ НАВСѢКЪДѢ.

Английскиятъ синъ камъкъ (бордолезовия разтворъ) въ смѣсъ съ урания зеленина напълно замѣства всички препарати.

Неупотребявайте никакъ въ другъ синъ камъкъ освенъ Английския.

Лозари, овощари и градинари!!!

Пазете Вашитъ градини! Безъ да прѣскате навреме не ще получите здрави плодове! 25-годишенъ опитъ Ви гарантира следнитъ изпитани срѣдства:

УРАНИЯ ЗЕЛЕНИНА: Най-евтиното и доказано срѣдство противъ гризачитъ насякоми. Голѣма лепливостъ. Не се утаява бързо. Съдържа 56—58% арсеникъ. Прибавяйте на всѣки 100 литри Бордолезовъ разтворъ, или вода, само отъ 75—100 грама за първото прѣскане.

ФУНГУРАНЪ: За едновременната борба противъ манитъ, гроздовия и ябълковия молци. Само 1 кгр. е достатъченъ за 100 литри вода. Най-ефикасенъ измежду нему подобни! Не поврежда коренитъ.

НИКУРАНЪ: Убива смучащитъ насякоми, като напр. листната въшка. На 100 литри вода се взема най-много 1 кгр. Може да се прибавя къмъ Бордолезовия, или Бордолезово-Ураниевъ разтвори.

ВИНУРАНЪ: е същата Ураниева Зеленина, обаче за напращване.

ПУЛГУРАНЪ: Противъ земнитъ бълхи. Особено цененъ въ градинарството.

КАРБОЛИНЕУМЪ марка УРАНИЯ. За зимно прѣскане. Гарантирано качество.

ГЖСЕНИЧНО ЛЕПИЛО „УРАНИЯ“ е незамѣнимо.

„РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА“

Съгласно новия законъ за отровитъ трѣбва да се продава отъ аптеки, дрогериитъ и др. получили разрешения.